

Europos Bendruomenės vadovai Briuselyje su naujuoju prezidentu Jose Manuel Barroso. Antros eilės centre Dalia Grybauskaitė, Europos komiteto direktorė biudžetui ir finansams. *EC nuotr.*

D.GRYBAUSKAITEI PERDUOTOS DIREKTORĖS PAREIGOS

Kadenciją baigianti Europos Sąjungos (ES) biudžeto komisarė Michaela Schreyer išpėjo, kad turėtų kilti arši valstybių narių kova dėl to, kur ateityje leisti Sąjungos lėšas, skelbia tinklalapis "EUobserver".

Interviu Vokietijos dienraščiui "Die Welt" Michaela Schreyer kategoriškai atmetė kai kurių valstybių narių, tarp jų ir gimtosios Vokietijos, raginimus, kad 2007-2013 metų laikotarpio ES biudžetas būtų sumažintas iki 1 proc. bendrųjų nacionalinių pajamų (BNP).

"Jei išlaidos bus sumažintos iki 1 proc. BNP, tuomet reikės pasakyti, kurios politikos turėtų būti atsisakyta", - teigė kadenciją baigianti komisarė. Ji pridūrė, kad "ES lygiu neveikia tai, jog Europai nuolat yra keliamos naujos užduotys ir tikslai, o vėliau

sukeliama abejonių dėl finansavimo".

Apie Vokietijos poziciją Michaela Schreyer sakė: "Lyginant su dešimtojo dešimtmečio viduriu, Vokietijos gryniosios įmokos gerokai sumažėjo ir 2002 metais siekios apie 5 mlrd. eurų buvo perpus mažesnės nei dešimtąjį dešimtmetį". Vokietija yra viena iš šešių valstybių narių, kurios raštu kreipėsi į Europos Komisiją, prašydamos sumažinti kito finansinio laikotarpio biudžetą.

Michaela Schreyer nuomone, daugiau nesutarimų kils ne tarp naujųjų ir senųjų valstybių narių, o tarp pačių senbuvių. Pareigūnė tikino, jog skirtumas tarp to, ką pasiūlė Europos Komisija, ir didžiausių mokėtojų įsivaizdavimo dar niekad nebuvo toks mažas.

ELTA

Visos Michaela Schreyer užduotys teks lietuvei Daliai Grybauskaitei, kuri ES biudžeto portfelį perims lapkričio 1 dieną. D. Grybauskaitės, kuri anksčiau dirbo savo šalies finansų ministre, išbandymas laukia vos ne pirmą darbo dieną, nes biudžeto derybos turėtų ypač suintensyvėti kitų metų pradžioje.

Tiesa, šiuo klausimu aiškia poziciją jau išsakė paskirtasis Europos Komisijos pirmininkas Jose Manuelis Barroso. Jis teigė: "Europa negali vykdyti ambicingos politikos turėdama nepakankamai lėšų". Paskirtasis pareigūnas pažadėjo laikytis pasiūlymų, kuriuos vasario mėnesį pateikė Romano Prodi vadovaujama Europos Komisija. Būtent šiems pasiūlymams taip aršiai priešinasi didžiausios mokėtojos į ES biudžetą.

ELTA

PALANGOJE – BALTIJOS IR ŠIAURĖS ŠALIŲ DIPLOMATIJOS VADOVAI

Į Palangoje rugpjūčio 25-26 dienomis rengiamą tradicinį aštuonių Baltijos ir Šiaurės šalių užsienio reikalų ministrų susitikimą Lietuvos užsienio reikalų ministras Antanas Valionis buvo pakvietęs Latvijos, Estijos, Danijos, Islandijos, Norvegijos, Suomijos ir Švedijos užsienio reikalų ministrus.

Susitikimo sesijoje buvo diskutuojama dėl Šiaurės ir Baltijos šalių bendradarbiavimo ateities Lietuvai, Latvijai ir Estijai tapus Europos Sąjungos bei NATO narėmis.

Susitikime taip pat buvo aptarti santykiai su kaimyninėmis šalimis: Rusija, Ukraina, Baltarusija, Pietų Kaukazo valstybėmis.

Ministrai įvertino saugumo politikos aspektus po NATO vadovų susitikimo Stambule, aptarė situaciją Irake, Afganistane bei Vakarų Balkanuose. Taip pat buvo sprendžiami kiti aktualūs bendradarbiavimo klausimai.

Susitikimo dalyviai susitiko su Artimųjų Rytų "Ženevos susitarimo" autoriais.

Kartu su užsienio reikalų ministrais Palangoje posėdžiavo ir Baltijos bei Šiaurės valstybių užsienio reikalų ministerijų politikos direktoriai.

BNS

JAV GENEROLAS: IRAKIEČIAI BUVO KANKINAMI

JAV kariuomenės generolas pirmą kartą pripažino, kad liūdnei pagarsėjusiame Bagdado Abu Graibo kalėjime JAV pajėgos kankino irakiečius.

"Tai - nemalonus žodis, bet kai kuriais atvejais, deja, man atrodo, kad jis yra tinkamas. Keliais atvejais buvo naudojami kankinimo metodai", - sakoma Pentagonui pateiktoje JAV generolo majoro George Fay ataskaitoje apie karinės žvalgybos darbuotojų vaidmenį Abu Graibo skandale.

Pentagono vadovybė ir prezidento George W. Bush administracijos nariai iki šiol vengdavo šurkštų elgesį su belaisviais irakiečiais bei jų lytinį žeminimą apibūdinti kaip kankinimus. Generolas nepaaiškino, kokius veiksmus laiko kankinimais.

Kaip sužinota, 205-osios karinės žvalgybos brigados, kurios pavaldumui priklausė Abu Graibo kalėjimas, vado pulkininko Thomo Pappo byla perduota kompetentingoms karinėms žinyboms, kurios spręs, ar pareikšti jam baudžiamuosius kaltinimus. Per tyrimą nustatyta, kad Bagdado kalėjime netinkamai su belaisviais elgėsi keturi kiti kariuomenės karininkai, 29 karinės žvalgybos kariškiai, keturi karo policijos kariai, du medikai ir šeši privačių saugos firmų darbuotojai. Jų bylos yra tiriamos, o tyrimą baigus, jiems irgi gali būti pareikšti kaltinimai.

Iki šiol kaltinimai buvo pareikšti tik septyniems karo policijos rezervistams, dirbusiems Abu Graibo kalėjime.

SADISTINIAI KARIŲ VEIKSMAI

Skandalas kilo šių metų balandį, pasirodžius nuotraukoms, kuriose JAV kariškiai prie nuogų irakiečių pozuoja, šypsosi ir rodo ženklus "viskas gerai". Vienoje nuotraukoje užfiksuotas ant dėžės su maišu ant galvos ir prie rankų pritvirtintais laidais stovintis belaisvis, kuriam buvo pagrasinta, kad jį nutrenks elektros srovė, jeigu nukris nuo dėžės. Kitose nuotraukose matosi, kaip JAV kariškiai vertė vyrus irakiečius imituoti lytinį aktą arba nuogiems sugulti į krūvą.

143 puslapių apimties G. Fay ataskaitoje aprašomas atvejis, kai kariškiai surengė

varžybas, kuris iš jų pirmas su sarginiais šunimis taip išgąsdins paauglius belaisvius, kad šie nebesulaikytų šlapimo ar išmatų.

Anot ataskaitos, JAV karinės žvalgybos karininkai ir civiliai samdiniai, dirbę su jais Abu Graibo kalėjime, daug aktyviau dalyvavo sulaikytųjų kankinimuose, negu iki šiol atskleista.

Pagal tai, karinės žvalgybos dalinio vadas T. Pappas neteisėtai leido per kvotas naudoti sarginius šunis, nesiėmė ryžtingų veiksmų prieš savo pavaldinius, pažeidusius JAV įstatymus ir Ženevos konvencijas, neteisingai vertino tikrąją situaciją Abu Graibo kalėjime ir nesugebėjo įdiegti sistemos, kuri būtų leidusi laiku pastebėti netinkamą kariškių elgesį.

Ataskaitoje sakoma, kad "nedidelės morališkai sugedusių kariškių ir civilių grupės elgesį galima apibūdinti kaip nežmonišką ir sadistinį", kad T. Pappo dalinyje trūko drausmės ir kad Irake dislokuotų pajėgų vadovybė "nepademonstravo arba nepasižymėjo reikiamomis vadovavimo savybėmis".

BELAISVIŲ KANKINIMAS

23 JAV karinės žvalgybos kariškiai bei keturi su jais dirbę vadinamieji rangovai tiesiogiai 44 kartus dalyvavo kankinant belaisvius. Šie amerikiečiai arba patys kankino belaisvius, arba "ragino, drąsino, toleravo ar kurstė kariškius netinkamai elgtis su sulaikytaisiais", arba pažeidė kvotos taisykles.

Be to, JAV pajėgos neteisėtai nuo Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus komiteto nuslėpė mažiausiai aštuonis sulaikytuosius.

Ši smerkianti ataskaita pasirodė kitą dieną po to, kai aukšto rango komisija, vadovaujama buvusio JAV gynybos sekretoriaus James Schlesinger, nustatė, kad dėl amerikiečių kariškių savivalės yra netiesiogiai kaltas dabartinis JAV gynybos sekretorius Donald Rumsfeld. Jis ir kiti karinės vadovybės atstovai nevykdė tinkamai savo pareigų ir leido atsirasti sąlygoms, kuriomis galėjo įvykti visą pasaulį sukrėtęs skandalas.

ELTA

G.VERHEUGEN - LTU GARBĖS DAKTARAS

Europos Komisijos nariui, Europos Sąjungos plėtros komisarui Guenter Verheugen rugsėjo pradžioje bus įteiktos Lietuvos teisės universiteto (LTU) garbės daktaro regalias. Pasak universiteto pranešimo spaudai, rugsėjo 2-ąją rengiamoje ceremonijoje dalyvaus Lietuvos Prezidentūros, Seimo ir Vyriausybės atstovai, ES šalių ambasadoriai, Lietuvos universitetų rektoriai.

LTU garbės daktaro vardas G.Verheugen buvo suteiktas už reikšmingą indėlį remiant Lietuvą eurointegraciniuose procesuose, demokratiškumą ir toleranciją palaikant Lietuvos teisės universiteto pastangas aktyviai įsijungti į bendrą Europos aukštojo mokslo ir

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

LR Vyriausybės vadovas Algirdas Brazauskas pripažįsta, jog Lietuvoje sunkiai verčiasi apie milijoną gyventojų, o tai socialdemokratams rinkimuose gresia pralaimėjimu. "Gal ir pralaimės socialdemokratų partija", - interviu Lietuvos radijui prasitarė socialdemokratų partijos vadovas.

Pasak A. Brazausko, nors valdančioji koalicija dėjo pastangų, kad didėtų pensijos, sparčiau būtų kompensuojami rubliniai indėliai ir kt., bet žmonės labiau tiki populistiniais pažadais, kuriuos įgyvendinus būtų sužlugdyta finansinė sistema, kristų pasitikėjimas Lietuva Europos Sąjungos akyse.

Premjeras patikino ir prieš rinkimus kalbantis žmonėms sąžiningai ir žadantis tik tai, ką įmanoma įgyvendinti.

Oficialiais duomenimis, žemiau santykinio skurdo ribos 2003 metais gyveno 27 proc. kaimiečių, 8 proc. didžiųjų miestų ir 14 proc. kitų miestų gyventojų.

Santykinio skurdo riba 2003 metais buvo 312 litų per mėnesį vienam vartotojui, arba 842 litai namų ūkiui, kurį sudaro du suaugę asmenys ir du vaikai iki 15 metų amžiaus.

Kaune "Vidaus vandens kelių direkcijai" pradėjus vadovauti miesto tarybos nariui socialdemokratui Gintautui Labanauskui, darbo šioje įstaigoje netrukus atsirado ir jo bendrapartiečio Seimo nario Kęstučio Kriščiūno žmonai.

G. Labanauskas tikino, kad Kriščiūnienė į darbą priimta tikrai ne todėl, kad yra Seimo nario sutuoktinė. "Ar blogai, kad žmogus, turintis matematikos bakalauro diplomą, dirba hidrografijos tarnyboje? Šiame skyriuje dabar dirba žmonės tik su viduriniu išsilavinimu, norėčiau, kad visi darbuotojai turėtų aukštąjį", - dėstė Labanauskas.

Parlamentaro žmona, neslėpė, kad baigusi universitetą ieškojo darbo, tai žinojo vyro draugai. Vyras jai ir pranešė apie galimybę dirbti įmonėje "Vidaus vandens kelių direkcija".

Vieni garsiosios saugumo pažymos herojai ieško teisybės tesimuose, kiti ėmėsi privačios veiklos, o labiausiai pagarsėję vėl taikosi į valdžią. Ši nemarioji gvardija vėl kyla iš pelenų, kai kurie taikosi patekti į Seimą, rašo dienraštis "*Kauno diena*".

Remigijus Ačas, buvęs prezidento R. Pakso patarėjas nacionalinio saugumo klausimais, šiuo metu intensyviai rengiasi spalio mėnesį vyksiantiems rinkimams į Lietuvos Seimą. Jis kandidatuos Raseinių vienmandatėje rinkimų apygardoje.

Patekti į Seimą bandys ir R. Ačo bičiulė Renata Smailytė, prezidentinio skandalo metu vadinta moterimi, sudrebinusia valstybę. Ji nutarė kandidatuoti Jurbarko vienmandatėje rinkimų apygardoje kaip nepriklausoma kandidatė.

Socialdemokratai ir socialliberalai į būsimą Algirdo Brazausko ir Artūro Paulausko koaliciją "Už darbą Lietuvai" vilioja Lietuvos rusų sąjungos atstovus. LRS vadovas, Seimo narys Sergejus Dmitrijevas neslėpė, kad sąjungoje yra daug abejojančių, ar verta jungtis į koaliciją su socialliberalais.

Seimo Etikos ir procedūrų komisijos pirmininkas Algimantas Salamakinas siūlo nemokėti Seimo nario atlyginimo Darbo partijos lyderiui Viktorui Uspaskichui, kuris pirmadienį pareiškė ignoruosiąs Seimo posėdžius.

A. Salamakinas priminė, kad Konstitucinis Teismas yra išaiškinęs, jog iš posėdžių nelankančių parlamentarų gali būti atimtas Seimo nario mandatas. Vis dėlto A. Salamakinas Lietuvos radijui sakė, kad neverta rengti V. Uspaskichui apkaltos. Pasak Seimo etikos sargo, šiandieninis V. Uspaskicho pareiškimas tėra tik savęs reklamavimas ir mandato atėmimas pasitarnautų tik kaip dar didesnė reklama.

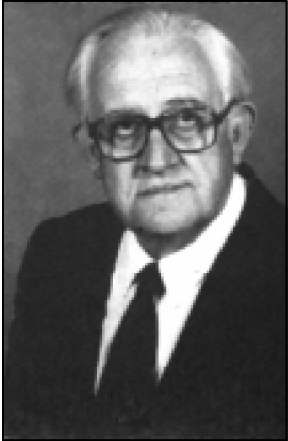
Krepšininkai sulaužė kinų sieną. Lietuvos ir Kinijos krepšininkų rungtynių Atėnų olimpinėse žaidynėse metu prie televizorių ekranų buvo prilipę ne tik austruoliai Lietuvoje - krepšinio karštligė apėmė ir šalies ambasadas užjūryje.

Lietuvos ir Kinijos krepšininkų susitikimo stebėti per televiziją valdininkai išskubėjo namo, nesulaukę darbo pabaigos. Kabinetai ištuštėjo maždaug 16 valandą 15 minučių - gerokai anksčiau nei prasidėjo rungtynės. **Krepšinis mūsų žmonėms - šventas dalykas.** Valdiškose įstaigose paskutiniąją darbo dienos valandą nebuvo ir interesantų. Prieš penkias tik būrelis čigonų su vaikais bandė laimę savivaldybės Socialinės rūpybos skyriuje.

Lietuvos krepšinio rinktinė - Atėnų olimpinių žaidynių pusfinalyje; Kinijos siena griuvo; Kinų siena sudaužyta! Iškopusi į pusfinalį Lietuvos ekipa - per žingsnį nuo medalių. Mūsų šalies krepšininkai Atėnų olimpiados ketvirtfinaliui gavo neblogą dovaną. Krepšinio specialistai vienbalsiai laikė Kiniją parankiausia varžove iš visų ketvirtfinalio dalyvių. Mūsų šalies rinktinė iškovojo Atėnuose šeštą pergalę iš eilės. "Rungtynės buvo sunkios, nes jų kaina - pusfinalis",- teigė Saulius Štombergas.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Algirdas Pužauskas

Rugpjūčio mėn. pabaigoje Oregano gubernatorius Ted Kulongoski kreipėsi į federalines agentūras, prašydamas leisti vaistinėms pirkti kai kurių vaistų Kanados vaistų gamintojų sandėliuose. Šią prekybą vestų Oregano valstijos vaistų priežiūros taryba. Gubernatorius jau turi sudaręs vaistų sąrašą. Jame yra apie 60 vaistų pavadinimų. Tie vaistai gan brangūs ir sunkiai įperkami Amerikos vaistų parduotuvėse. Kulongoski parašė laišką Tommy Thompsonui,

Vokietijos kancleris Gerhard Schroder su savo ketvirta žmona Doris įsidukrino 3 metų rusaitę Viktoriją iš St. Petersburg, gavęs Rusijos prezidento V. Putin sutikimą.

Reuters nuotr.

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

— Keliais sakiniais —

• **Kovos Irake** tęsiasi daugiausia sunitų užimtuose miestuose: Najafe, Fellujah, Nasirriyah ir pačiam Basrah mieste. Irano užsienio reikalų ministras telefonu kreipėsi į Jungtinių Tautų gen. sekretorių Kofi Annan, kad sustabdytų kovas, nes stoka saugumo labai trukdo Irako valdžiai įsivyravimą ir vyriausybės sudarymą.

• **Prezidento Bush** vyriausybė paskelbė, kad Saugumo departamentas nutarė skubiau deportuoti nelegalius imigrantus, jei jie nėra Meksikos ar Kanados piliečiai. Iki šiol

sveikatos ir humanitarinių reikalų sekretoriui, aiškindamas, kad jo valstijos gyventojams būtų labai padedama gauti gerų vaistų Kanadoje, kur jie daug pigesni. Šį planą gubernatorius paskelbė dar gegužės mėnesį. Jei federalinė vyriausybė nesipriešins, šis vaistų Kanadoje pirkimo planas pradės veikti nuo Naujųjų metų.

JAV *Associated Press* paskelbė žinutę apie Vokietijos kanclerio Gerhard Schroeder kelionę į Maskvą, kur jis susitiko su trejų metų mergaite, kurią jis nutarė įsidukrinti. Rusijoje ši žinia sukėlė draugiškus debatus. Daug įsidukrinimo rėmėjų gyrė kanclerio nutarimą ir ragino įsidukrinimo klausimą išspręsti pačioje Rusijoje. Kancleris ir jo žmona Doris Schroeder-Koepf išsirinko mergaitę Viktoriją, Peterburgo vaikų prieglaudoje jau prieš kelias savaites. Apie tai rašė vokiečių laikraštis

KUR RASTI VAISTŲ?

"*Bild*". Pats kancleris savo vaikų neturi, tačiau rusaitė Viktorija prisijungs prie kanclerio šeimoje gyvenančios 13 metų mergaitės Klaros. Vokietijos vyriausybė patvirtino šią įsidukrinimo žinią, tačiau jos nekommentavo, sakydama, kad kancleris turi teisę į privatumą. Rusijos žiniasklaida daug nerašė apie kanclerio sveičiavimąsi, tačiau pranešė, kad Vokietijos kancleris kalbėjosi apie mergaitės įsidukrinimą su Rusijos prezidentu, kuris šį planą patvirtino. Rusijoje yra laukiančių naujų tėvų apie 200,000 vaikų, kurių tėvai neišgali auginti savo vaikų dėl lėšų stokos, kurių trūksta mokykloms, sveikatai. Pernai Rusija perleido vaikų užsieniečiams auginti. Yra organizacija, vadovaujama Boris Altshuler, kuris pasakė: "mes turime apie 200,000 vaikų, tačiau neturime 200,000 kanclerių, kurie imtųsi užauginti mūsų vaikus".

"*Komsomolskaja Pravda*" rašė šia proga, kad 1992 metais prasidėjo gausėnis vaikų perleidimas į užsienio šeimas. Pernai buvo išūnyta 8000 rusų vaikų. Statistikos biuras pripažino, kad daugiausia mažų berniukų ir mergaičių išvažiavo į Ameriką, Kanadą, Ispaniją ir Italiją. Daugelis vaikų randami vaikų prieglaudose. Yra šeimų, kurios vaikų nesugeba auginti, patys yra alkoholikai ar nesveiki. Yra įstatymai, kurie reikalauja, kad naujieji tėvai susitiktų su savo naujais šeimos nariais du sykius. Pirmą kartą vaikai apžiūrimi, su jais susipažįstama. Antrą kartą naujoji šeima atvyksta į teismą, kur teisėjas sutvarko dokumentus ir vaikų perdavimą. Vaikų perdavimas kainuoja dažnai 25,000 dol. Amerikoje išūnijimą tvarko St. Louis esanti Vaikų Vilties agentūra. Ji tvirtina, kad daugiausia vilties yra Rusijos vaikams.

legalūs kaimynai, minėtų šalių piliečiai galės turizmo ar biznio reikalais pabūti Amerikoje visą mėnesį. Taisyklė įsigalios kai ji bus paskelbta Federaliniam registre. Prezidentas Bush lankėsi rinkimų kampanijos reikalais Arizonoje ir Naujojoje Meksikoje, nors Baltieji Rūmai paskelbė, kad naujų imigracijos taisyklių paskelbimas nėra rišamas su balsavimais.

• **Prezidentas Bush** neslepia, kad jam labai rūpi, kas iš reguliarių katalikų už jį balsuos ateinančiuose balsavimuose. Prezidentas aplankė

metinį "Knights of Columbus" suvažiavimą Dallas, Texas mieste. Ši organizacija yra žinoma reguliari bažnyčių lankytoja, praktikuojančių katalikų grupė. Prezidentas labai džiaugtųsi, gavęs tos grupės balsus. Tą patį pasitenkinimą turėtų ir demokratas J. Kerry, nes jis yra pats katalikas. Prezidentas Bush yra respublikonas ir metodistas. Neseniai "*Times*" žurnalas tyrė balsuotojų religingumo problemą ir nustatė, kad tarp "labai religingų" balsuotojų daugiau balsų gali gauti prezidentas, o

(Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiuro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

RUSIJA NEIGIA OKUPAVUSI
BALTIJOS VALSTYBES

Lietuvos valstybės vadovai, kaip susitarę, prabilo Rusijai apie istorinį teisingumą. Prezidentas Valdas Adamkus priminė jai, jog Sovietų Sąjunga penkis dešimtmečius buvo okupavusi Lietuvą ir žlugus Sovietų Sąjungai, prisiėmusi visą atsakomybę už okupacijos metu padarytus politinius sprendimus ir komunistinio režimo nusikaltimus, nusipelno tokio pat griežto pasmerkimo kaip ir hitlerinės Vokietijos padarinius perėmusi laisvoji Vokietija. “Lietuva turi tokią pat teisę į žalos atlyginimą, kaip ir kitos šalys, nukentėjusios nuo hitlerinės Vokietijos” – pareiškė prezidentas, “nes žalos atlyginimas yra Rusijos brandumo ir geros politinės valios klausimas.”

Rusija tuoj pat atsakė, pakartodama nematanti “jokio pagrindo” Lietuvai ir kitoms Baltijos valstybėms kalbėti apie Rusijos pareigą atlyginti Sovietų okupacijos padarytą žalą. Toks atsakymas Rusijos Užsienio reikalų ministerijos buvo paskelbtas oficialiame tinklalapyje. “Rusijos pozicija dėl 1940 metų birželio įvykių visiems žinoma ir nesikeičia. Nėra jokio pagrindo pateikti Rusijos Federacijai reikalavimus mokėti kompensacijas”. Oficialioji Maskva nepripažįsta, kad 1940 m. birželio 15 dieną Lietuvos sieną peržengę Sovietų Sąjungos kariniai daliniai pradėjo 50 metų trukusią okupaciją. Šis komentaras buvo išplatintas Lietuvos prezidentui Valdui Adamkui rugpjūčio 18 d. pareiškus, jog jis teigiamai vertina Lietuvos įstatymą dėl Sovietų Sąjungos okupacijos metu padarytos žalos atlyginimo, kurį Seimas priėmė dar 2000 metais.

Rusijos Užsienio reikalų ministerija pabrėžia “jei kalbėsime apie pareiškimą, jog Lietuva turi tokią pat teisę reikalauti atlyginti žalą, kaip ir Europos šalys, nukentėjusios nuo hitlerinės Vokietijos, tai bandymai rašyti lygybės ženklą tarp nacistinio Vokietijos režimo, pradėjusio agresyvų karą Europoje, ir Sovietų Sąjungos, išgelbėjusios žmoniją nuo “rudojo maro”, mūsų šalyje traktuojami kaip šventvagystė”. Maskva dar pažymi, kad “žinomas ir tarptautinės bendrijos požiūris į bandymus reikšti vadinamąsias “istorines” pretenzijas, galinčias padaryti rimtos žalos tarptautinių santykių raidai, taip pat ir globaliniu mastu”. Toliau Rusijos pareiškinge rašoma: “Norisi tikėtis, kad Vilnius vis dėl to nuspręs grįsti šiuolaikinę politiką ne ideologizuotomis istorijos traktuotėmis, bet sieks bendromis pastangomis plėtoti lygiateisius, abipusiškai naudingus ir stereotipų nevaržomus Rusijos ir Lietuvos santykius”.

Lietuvos Užsienio reikalų ministras A. Valionis pareiškė, jog derėdamasi su Rusija dėl Sovietų Sąjungos okupacijos žalos atlyginimo, Lietuva ne tik tarsis su Baltijos šalimis, bet ir atsižvelgs į Rytų ir Vidurio Europos valstybių, pirmiausia Lenkijos, poziciją. Maskva atsisako pradėti tokias derybas.

Tokioje politinėje atmosferoje Lietuvos žmonės, kaip ir prieš 15 metų Baltijos kelyje, Vilniaus Katedros aikštėje susiėmę rankomis susivienijo bendroje maldoje už Tėvynės laisvę ir tautos vienybę. Skambant istorinei Baltijos kelio dainai, perduodami vieni kitiems gėlių puokštę jaunuoliai, kurie tada buvo vaikai, nuo Gedimino bokšto nutiesė 850 metrų trispalvę, kurią laikė maži vaikai, jaunimas ir žilagalviai seneliai.

Nepakartojama rugpjūčio 23-oji vėl buvo pakartota nuo Vilniaus-Rygos iki Talino su ta gėlių puokšte. **S. Tūbėnas**

ARTĖJA LIETUVOS SEIMO RINKIMAI

Tarp Darbo partijos vado Viktoro Uspaskicho gerbėjų - daugiau jaunimo ir vidutinio nei vyresniojo amžiaus žmonių, o Tėvynės sąjungos rinkėjai - nelabai gausūs, bet visų aktyviausi. Savo ruožtu vyresnioji rinkėjų karta Lietuvoje labiau simpatizuoja Algirdui Brazauskui ir Vytautui Landsbergiui nei Viktorui Uspaskichui. Tai, komentuodama *Eltai* naujausios “Baltijos tyrimų” apklausos duomenis, sakė šios visuomenės nuomonės tyrimų bendrovės vadovė Rasa Ališauskienė.

“Vyresnioji karta yra daugiausia tradiciškai pasidalinusi į tuos, kurie remia socialdemokratus ir Algirdą Brazauską, ir tuos, kurie remia Vytautą Landsbergį ir konservatorius, - taip, kaip buvo pastaruosius 10 metų. Tai matyti, vertinant paramą politinėms partijoms”, - tvirtino R. Ališauskienė.

“Baltijos tyrimų” apklausos duomenimis, jei rinkimai į Seimą vyktų dabar, už opozicinę Tėvynės sąjungą balsuotų mažiau nei 5 proc., o už Naująją sąjungą - 7 proc. šalies rinkėjų. Savo ruožtu per rinkimus į Europos Parlamentą Tėvynės sąjunga surinko 12,5 proc. balsų, o Naujoji sąjunga - mažiau nei 5 proc. balsų.

R. Ališauskienė šį skirtumą

aiškino tuo, kad apklausos duomenys atspindi visų balsavimo teisę turinčių žmonių nuomonę, o rinkimų į Europos Parlamentą rezultatai - tik balsavusiųjų nuomonę. “Balsuoti per Europos Parlamento rinkimus atėjo tik apie pusę visų piliečių. Atėjo aktyvesni, o konservatorių rinkėjai - patys aktyviausi, jie beveik visi atei-na balsuoti. Visuomenės parama centro orientacijos partijoms yra šiek tiek didesnė, bet didelė dalis jų rinkėjų neateina balsuoti”, - pažymėjo ji.

Pagal 2004 metų rugpjūčio mėnesio apklausos rezultatus, populiariausia tarp Lietuvos rinkėjų išlieka Darbo partija. Kaip ir prieš mėnesį, už ją balsuotų apie 29 proc. Lietuvos gyventojų nuo 18 iki 74 metų.

Antroje vietoje pagal populiarumą - Socialdemokratų partija. Rugpjūtį už ją ketino balsuoti apie 13 proc. rinkėjų - 1 procentiniu punktu daugiau nei liepos mėnesį.

Lietuvos gyventojai palankiausiai įvertino 5 visuomenės vadus: Valdą Adamkų - 70 proc., Vytautą Grigaravičių - 68 proc., Dalią Grybauskaitę - 64 proc., Viliją Blinkevičiūtę - 63 proc. ir V. Uspaskichą - 62 procentai.

Jaunimas iki 30 metų geriausiai vertino V. Adamkų, V.

Uspaskichą, Petrą Auštrevičių, V. Blinkevičiūtę bei Vytautą Šerėną. Vidutinio amžiaus - 30-49 metų - žmonės palankiau už kitus vertino V. Grigaravičių, D. Grybauskaitę, V. Adamkų, V. Uspaskichą ir V. Blinkevičiūtę. Vyriausieji - 50-74 metų amžiaus - šalies gyventojai palankiau už kitus vertino V. Grigaravičių, V. Blinkevičiūtę, V. Adamkų, D. Grybauskaitę ir Kazimirą Prunskienę.

Tarp Lietuvos institucijų labiausiai pasitikima Lietuvos banku, žiniasklaida, krašto apsauga, Bažnyčia, Konstituciniu Teismu, “Sodra”, Prezidento tarnyba, Specialiųjų tyrimų tarnyba (STT) bei Valsybės saugumo departamentu (VSD). Pasitikėjimo šiomis institucijomis rodiklis aukštesnis nei nepasitikėjimo.

Per pastarąjį mėnesį 6 procentiniais punktais pagerėjo krašto apsaugos vertinimas. Lyginant su prieš metus buvusia padėtimi, pasitikėjimas krašto apsauga padidėjo 12 procentinių punktų - labiau nei kitomis šalies institucijomis. Anot R. Ališauskienės, augantį pasitikėjimą krašto apsauga galėjo lemti Lietuvos įstojimas į NATO ir tai, kad krašto apsauga nesivėlė į kai kurias šalies institucijas pastaruoju metu krėtusius skandalus. *ELTA*

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

(Atkelta iš 2 p.)

tarp mažiau religingų sen. Kerry gautų 69 proc. balsų, lyginant 22 proc. balsų, kurie eitų už prezidentą.

• **Izraelio** premjeras Sharon pateko į politinius sunkumus, neteko parlamente daugumos. Premjeras nusprendė statyti žydų naujakuriams naujus pastatus Vakarų Krante. Tam priešinasi ne tik dešinieji Likud partijos nariai, bet ir JAV vyriausybė bei Jungtinės Tautos su savo rezoliucijom. Izraelio laikraštis “Haaretz” paskelbė, kad naujos sodybos turi būti statomos ne tik Vakarų Krante, bet ir Gazos pakraštyje. Izraelio darbo partija su-tiktų įsijungti į koaliciją su Likud partija, jei Sharon atsisakytų savo planų. Palestinos Laisvinimo organizacija jau kelis kart ragino prezidentą Bush paspausti Izraelį atsisakyti savo saugumo planų. Prie to raginimo prisidėjo ir Egipto prezidentas Hosni Mubarak.

• **Amerikos** politiniame gyvenime netikėtas įvykis iškilo JAV rytuose. Ten rugpjūčio 13 dieną New Jersey gubernatorius James Mc Greevey, 47 metų amžiaus, paskelbė spaudos konferencijoje, kad jis yra “gėjus”, turėjęs lytinius

santykius su savo patarėju 35 metų Cipel. Gubernatorius pažadėjo pasitraukti iš pareigų lapkričio 15 d. Blogiausia, kad Cipel paneigė šią žinią, reikalau-damas iš gubernatoriaus 5 mil dol. Jis jokių lytinių ryšių su gubernatorium neturėjęs.

• **Venecuelos** balsuotojai gausiai dalyvavo referendume, kuriame balsavo ar reikėtų pašalinti prezidentą Hugo Chavez iš jo užimamos vietos. Balsuotojai net 60 procentų balsų persvara nusprendė, kad prezidentas turi likti savo vietoje ir tęsti savo pradėtą “vargšų žmonių revoliuciją”. Prezidentas Chavez gyrės, kad jis ėmė kaip pavyzdį savo politi-kai reikalingą Kubos Castro revoliuciją. Referendumą stebėjo Pietų Amerikos organizacijos stebėtojai. Jų tarpe dalyvavo ir buvęs JAV prezidentas Jimmy Carter. Po balsavimo jis pasakė, kad dabar atėjo laikas visiems Venecuelos žmonėms priimti referendumo sprendimą ir visiems stoti į darbą, siekiant laimingos ateities. Susiskaldžiusi opozicija vėl sumanė kaltinti prezidento šalininkus įvairiomis balsavimo suktybės. Stebėtojai tačiau pritarė Amerikos valstybių sprendimui, nors prezidentas Chavez tvirtino, kad “im-

perialistinė JAV viską darė iš 10 milijonų balsavusių, kad pašalintų jį iš valdžios. Sostinės Caracas ugniagesių viršininkas Rodolfo Briceno pasakė spaudai, kad aikštėje demonstravę piliečiai, atvykę su prezidento šalininkais motociklais, apšaudė eilėse balsuoti belaukiančius žmones ir keturis sužeidė, viena 62 metų moteris mirė ligoninėje.

• **Popiežius Jonas Paulius II**, atvykęs į Liurdą, dalyvavo Prancūzijos piligrimų pamaldose ir karštą dieną meldėsi kartu su 300,000 piligrimų. Dalyvavusiems buvo aiškiai matomas popiežiaus drebėjimas ir kiti Parkinsono ligos ženklai. Jis net prašė savo palydovų tęsti jo pradėtas maldas. Popiežius savo pareiškinge prašė susirinkusių kovoti prieš abortus, gyvybės nutraukimą, pasmerkė materializmą, kloningą ir eutanaziją.

• **Washingtono** valstijoje ligoninė buvo atvežtas atsargon pasitraukęs armijos generolas 68 metų amžiaus John Shalikashvili. Rugpjūčio 7 d. ligoninė pripažino jam smegenų kraujospūdį. Generolas dalyvavo Bostone buvusioje demokratų partijos konvencijoje, kur tarė žodį ir palaikė senatoriaus Kerry kandidatūrą.

Lietuvos Respublikos prez. Valdas Adamkus su ponia Alma labdaros koncerte. Lietuvos simfoniniui orkestrui dirigavo maestro Mstislavas Rostropovičius, jo pelnas skirtas Lietuvos sergantiems vaikams padėti.

1991-ŲJŲ SAUSIO SMURTO DALYVIS J. KUOLELIS - LAISVĖJE

Vilnius, rugpjūčio 23 d. (ELTA). Iš Vilniaus 2-ųjų pataisos namų paleistas už antivalstybinę veiklą kalėjęs 1991 metų sausio įvykių dalyvis, buvusios prosovietinės komunistų partijos veikėjas Juozas Kuolelis. Būdamas už grotų jis sulaukė 74-erių.

Kartu su dar penkiais perversmininkais nuteistas J. Kuolelis atliko 5 metų laisvės atėmimo bausmę už dalyvavimą antivalstybinėje veikloje ir viešus raginimus smurtu pažeisti Lietuvos Respublikos suverenitetą.

Išeidamas iš pataisos namų J. Kuolelis sakė jaučiąsį gerai ir paliekąs “gerą vietą”. Paklaustas, ar eitų susitaikyti su žmonėmis, jei kartotųsi Baltijos kelias, J. Kuolelis pareiškė, jog “sunku atsakyti, reikėtų pagalvoti”. Daugiau į žurnalistų klausimus buvęs perversmininkas neatsakinėjo.

Prie Vilniaus 2-ųjų pataisos namų J. Kuolelį pasitiko žmona ir buvęs prosovietinės organizacijos “Jedinstvo” vadas Valerijus Ivanovas.

Pastarasis sakė atėjęs prie įkalinimo vietos iš krikščioniškų paskatų - pagerbti esą nekaltai nuteistą bei penkerius metus kalėjusį žmogų.

“Mano rankos švarios ir

sąžinė švari, aš nieko bloga nepadariau”, - apie savo prosovietinę veiklą 1988-1991 metais sakė V. Ivanovas.

J. Kuolelis nebuvo apkaltintas bendrininkavęs tyčia nužudant ar sužalojant daugelį žmonių, kaip du iš perversmo organizatorių - buvęs prosovietinės komunistų partijos LKP (SSKP) vadas Lietuvoje Mykolas Burokevičius ir jo bendražygis Juozas Jermalavičius.

Praėjusio dešimtmečio pradžioje nuteistieji aktyviai vykdė daugelį antivalstybinių veiksmų, o buvusios LKP (SSKP) antivalstybiškumą pirmiausia liudijo jos pačios ir jos įkurtų organizacijų veikla. Pripažinta, kad LKP (SSKP) vadovai, tarp kurių buvo ir M. Burokevičius, J. Kuolelis bei J. Jermalavičius, vykdė SSRS vadovybės nurodymus ir veikė kartu su ja, siekdami grąžinti Lietuvą į SSRS sudėtį.

Jie koordinavo LKP (SSKP) ir jos sukurtų organizacijų antivalstybinius veiksmus, ruošėsi įsikurti užgrobtuose Spaudos rūmuose, Radijo ir televizijos komitete bei Televizijos bokšte, ruošė drauges SSRS kariuomenės akcijoms paremti.

M. Burokevičius, J. Kuolelis ir J. Jermalavičius jėga užgrobtose Vilniaus pedagogi-

PAMINKLAS ESTIJOJE

Estijos siekis būti išskirtine Baltijos šalių valstybe niekada nebuvo itin slepiamas. To išskirtinumo buvo siekiama pačiose įvairiausiose gyvenimo srityse. Tikriausiai šis noras išsiskirti paskatino estus ryžtis labai rizikingam politiniu požiūriu žingsniui: praėjusią savaitę Estijoje atidengtas paminklas estų kariams, II Pasaulinio karo metais kariavusiems nacistinės Vokietijos pusėje, 20-ojoje estiškoje SS divizijoje.

1946 metų rudenį Niurnberge SS (Schutzstaffel) buvo paskelbta nusikaltėlių organizacija. Kiek vėliau Niurnbergo tribunolas įtariamaisiais paskelbė visus asmenis, kurie oficialiai priklausė SS ir atėjo į šią organizaciją žinodami apie jos vykdomą nusikaltimą veiklą. Manoma, jog dešimtys tūkstančių esesininkų dalyvavo karo metais įvykdytuose įvairaus pobūdžio nusikaltimuose. Paprastai SS daliniai yra laikomi atsakingais už tam tikrų tautų persekiojimą ir naikinimą, žiaurumus koncentracijos stovyklose, karo belaisvių žudynes ir panašius dalykus.

Ant Lihulos miestelyje pastatyto paminklinio akmens pavaizduotas uniformuotas nacių karys su automatu rankose. Užrašas po šiuo vaizdiniu skelbia: “**Estams, 1940-1945 metais kovojusiems prieš bolševizmą ir už Estijos nepriklausomybės atkūrimą**”.

DAR NĖRA PROTESTŲ

Kol kas nei Rusija, nei tarptautinės žydų organizacijos nepareiškė oficialių protestų. Tiesa, pasirodė pavienių asmenų pareiškimai, kuriuose grasinama savavališkai nu-

nio universiteto patalpose 1990 m. birželį įkūrė radiją “Tarybų Lietuva”, kuriam vadovavo Leonas Bartoševičius ir Stanislavas Mickevičius, bei kitas organizacijas, kurios ten dirbo iki 1991 m. rugpjūčio mėnesio. Šis radijas buvo priemonė vykdyti kitų valstybių ir užsienio organizacijų užduotis, viešai raginti smurtu pažeisti Lietuvos Respublikos suverenitetą, nuversti valstybinę valdžią.

Išėjus į laisvę J. Kuoleliui, pataisos namuose liks vienintelis perversmininkas - 76 metų M. Burokevičius, kuriam dar teks kalėti iki 2006 m. sausio 15 d.

Kaip primena *ELTA*, 1991 metų sausį nuo sovietinės kariuomenės ir vietos kolaborantų veiksmų Lietuvoje tiesiogiai arba netiesiogiai nukentėjo 1 tūkst. 782 asmenys, keturiolika iš jų žuvo.

versti paminklą estų esesininkams, jei to anksčiau nepadarys Estijos teisėsaugos organai, šiuo metu atliekantys atitinkamą tyrimą.

Monumentas estiškame SS junginyje tarnavusiems kariams kelia daug svarbių klausimų. Pagrindiniai klausimai yra susiję su politiniu ir moraliniu šio paminklo prasmingumu.

Dar prieš pastatant paminklą Estijos politikai nesunkiai galėjo įsivaizduoti tas problemas, kurios kils po jo atidengimo. Kol kas Rusija tyli, tačiau nereikia abejoti, jog pasitaikius palankiai progai ši karta bus išnaudota. Greičiausiai tai bus susieta su “nuolat pažeidinėjamomis” Estijos rusakalbių teisėmis. Jau dabar Estijos rusakalbiai reiškia savo nepasitenkinimą paminklu, kuris, anot jų, nacių karius vaizduoja kaip didvyrius. Ypač tai užgauna rusų, II Pasaulinio karo veteranų, jausmus.

Šiandien visiems aišku, jog Raudonoji armija II Pasaulinio karo metais Baltijos valstybėse atliko “žygius”, niekuo nenušileidžiančius pačioms žiauriausiomis esesininkų išmoneis. Iš tiesų tam tikrais atvejais kova su bolševizmu gali būti prilyginama kovai su fašizmu. Vis tik tuo negalima pateisinti paminklo SS kariams, kuris tarsi reabilituoja Hitlerio vadovaujamos kariuomenės padarytus nusikaltimus.

Niekam nėra paslaptis, jog kai kurie nacistinės Vokietijos pusėje prieš bolševizmą kovoję Baltijos valstybių gyventojai dalyvavo žydų žudynėse. Svarbu tai turėti omenyje, aptarinėjant paminklo pastatyto Lihuloje prasmingumą. Estijos politikai, jei paminklas ir toliau liks stovėti, dėl šios priežasties gali pradėti ruošti ir tarptautinių žydų organizacijų politiniam spaudimui.

NEVIENODI VERTINIMAI

Įdomu, jog Estijos politikai paminklą Lihuloje vertina skirtingai. Lihulos valsčiaus seniūnas Tiitas Madissonas, inicijavęs paminklo atidengimą, pareiškė: “Tai yra paminklas žmonėms, kurie turėjo pasirinkti vieną iš dviejų blogybių ir pasirinko mažesniąją“. Jo nuomone, paminklas įamžins estų karius, kovojusius prieš okupaciją. Tokiai T.Madissono pozicijai nepritaria Estijos premjeras Juhanas Partsas. Pasak jo, paminklas, vaizduojantis uniformotą nacių kareivį, yra provokacija, kuria gali būti bandoma pakurstyti tautinę nesantaiką. Sprendžiant iš premjero pozicijos, aukščiausio lygio

SEIMO NARIO MANDATO SIEKIA MEDIKAI IR AKLASIS

Vyriausioji rinkimų komisija (VRK) užregistravo dar septynis save Seimo rinkimuose išsikėlusius kandidatus, kurių šeši - medikai. Seimo rinkimuose Kauno šilainių vienmandatėje rinkimų apygardoje kandidatuoja Lietuvos gydytojų sąjungos prezidentas Liutauras Labanauskas, Kauno Centro apygardoje - Centro poliklinikos direktorius Gintaras Aukštakalnis, Telšių vienmandatėje apygardoje - Telšių apylinkės ligoninės direktorė Alma Vitkienė.

Kauno Kalniečių, Dainavos, Aleksoto-Vilijampolės vienmandatėse apygardose kandidatuoja medikės Virginija Lukšienė, Daiva Špiliausienė ir Laimutė Vaide-
lienė.

Kauno Žaliakalnio vienmandatėje apygardoje Seimo nario mandato pakartotinai sieks Vilniaus vaikų ir jaunimo klubui "Olimpija" vadovaujantis Romualdas Ancuta. Savo biografijoje jis rašo, jog aštuonerių metų dėl sprogimo neteko regėjimo ir abiejų plaštakų. R.Ancuta praėjusiuose Seimo rinkimuose buvo įrašytas Naujosios sąjungos (NS, socialliberalų) sąrašė ir kandidatavo Jonavos vienmandatėje apygardoje, bet į Seimą nepateko.

Iš viso VRK jau užregistravo 16 save išsikėlusių kandidatų, tarp jų dabartinius Seimo narius krikščionių demokratą Petrą Gražulį, Tautos pažangos partijos lyderį Egidijų Klumbį ir Liberaldemokratų frakcijos narį Aleksanderį Poplavskį.

Seimo rinkimuose savarankiškai siekiantys dalyvauti kandidatai turi VRK ne vėliau kaip iki rugpjūčio 31 dienos pateikti ne mažiau kaip po 1000 juos remiančių rinkėjų parašų. Seimo rinkimai vyks spalio 10 dieną. **BNS**

Estijos politikai jaučia situacijos pavojingumą.

Apibendrinant aukščiau pateiktą informaciją, galima teigti, jog paminklas, kuriame vaizduojamas ginkluotas nacių Vokietijos uniformą vilkintis karys, tikrai neprideda prie teigiamo Estijos įvaizdžio kūrimo. Savo ruožtu, T.Madissonas galėtų prisiminti tai, jog II Pasaulinio karo metais buvo galima ir nesirinkti nei vienos iš dviejų blogybių. 1943 metais naciams Lietuvoje nepavyko suformuoti lietuviškojo SS legiono ir lietuviai dėl to nepulė entuziastingai užsirašinėti į Raudonosios armijos represines struktūras.

Tomas Bulvinauskas,
www.DELFI.lt

VALDOVŲ RŪMŲ STATYTOJAI SULAUKĖ ŠVEDIŠKO SMILTAINIO

Po maždaug 400 metų pertraukos į Vilniaus žemutinę pilį vėl atvežta smiltainio iš Gotlando salos.

Prieš kelias dienas į Vilniaus žemutinės pilies teritoriją specialiai Valdovų rūmų atstatymui atvežtos dvi tarpaukštinių karnizų siuntos.

Apie 60 tiesinių metrų karnizų smiltainio specialiai Valdovų rūmų atkūrimui yra atvežta iš Švedijos Gotlando salos. Paskutinį kartą iš šios salos į Valdovų rūmus statybinė medžiaga buvo vežta Vazų valdymo laikais, XVII a. pradžioje.

Smiltainis - tai nuosėdinė uoliena, natūraliai susicementavęs smėlis, naudojamas kaip lengvai apdorojama ir patvari statybinė medžiaga. Daugelis Europos architektūrinio paveldo statinių - bažnyčių, vienuolynų, gyvenamųjų pastatų ir kt., iki mūsų dienų išlikusių net iš ankstyvojo viduramžių laikotarpio, yra pastatyta iš smiltainio.

Valdovų rūmų paramos fondo teigimu, šiais metais pietinio korpuso išorei, karnizams ir langų apvadams bus panaudota 90 kubinių metrų švediško smiltainio. Visiems Valdovų rūmams šios medžiagos reikės apie 500 kubinių metrų.

Iš Gotlando atvežtas smiltainis pjaustomas Kaune ir Rygoje. Kaip atrodo autentiški Valdovų rūmų kamizai ir langų apvada, iš kur yra aiškūs šių eksterjero elementų profiliai,

galima pamatyti Taikomosios dailės muziejuje veikiančioje Valdovų rūmų teritorijos radiinių parodoje. Čia visuomenei pristatoma apie tūkstantį keramikos, eksterjero ir interjero detalių, odos, kaulo, tekstilės, geležies, aukso ir kiti radiiniai. Per beveik du dešimtmečius jų sukaupta daugiau negu 300 tūkst. vienetų.

Valdovų rūmų atkūrimui itin reikšmingos iš akmens ar keramikos sukurtos Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rezidencijos eksterjerų ir interjerų detalės, atspindinčios rūmų istorinės ir architektūrinės raidos periodus - ikigotikinį, gotikos, renesanso, ankstyvojo baroko. Valdovų rūmų paramos fondas, sukaupęs apie 1 mln. Lt, yra gavęs prašymų radinių restauravimui skirti daugiau kaip 400 tūkst. Lt. Šių prašymų tikimasi sulaukti dar daugiau, kai bus išplanuoti atstatomų rūmų interjerai ir žinoma, kokių baldų ir įrangos rūmams reikės.

2004 m. biudžete Seimas Valdovų rūmų atkūrimui skyrė

Lietuvos Seimo narė Irena Šaulienė, kairėje, su Lietuvos teisės universiteto Konstitucinės teisės katedros vedėja, profesore ir Lietuvos prezidento teisės klausimais patarėja Toma Birmontienė.

BURLAIVIŲ REGATOJE DALYVAVO “LIETUVA”

Klaipėda, rugpjūčio 24 d. (ELTA). Į uostamiestį sugrįžo legendinė jachta “Lietuva”. Vėlų vakarą Danės krantinėje prisišvartavusį laivelį klaipädiečiai pasitiko dainomis ir

15 mln. Lt. Šiais metais planuojama užbaigti pietinio korpuso bendrus statybos darbus, kad į Katedros aikštės pusę atsivertų didingas rūmų vaizdas. Taip pat numatoma baigti įrengti pamatus kitiems trims korpusams. Atstatymui iki 2009 metų iš viso numatoma skirti 101 mln. Lt.

EUROPOS PARLAMENTAS TURI PASMERKTI KOMUNIZMĄ

Estijai atstovaujantis Europos Parlamento deputatas, šalies opozicinės partijos Tėvynės sąjungos pirmininkas Tunne Kelamas mano, kad būtina klausimą dėl komunizmo pasmerkimo pateikti svarstyti į Europos Sąjungos (ES) asamblėją.

Kalbėdamas Tartu konferencijoje, skirtoje "Baltijos apeliacijos" 25-mečiui, T.Kelamas priminė, jog šių metų pradžioje didžiausia Europos Parlamento frakcija - Europos liaudies partija - priėmė pareiškimą, smerkiantį komunizmą.

"Pareiškime pažymima, jog Europos liaudies partija siūlo apsvartyti klausimą dėl komunizmo pasmerkimo ir naujos sudėties Europos Parlamente", - sakė jis. Anot T.Kelamo, kadangi pareiški-

mui pritarė ES naujųjų narių dešiniosios partijos, manoma, kad jos įgyvendins šį pareiškimo punktą.

Tartu miesto muziejus surengė konferenciją "Drauge su Europos apeliacija į Europos Parlamentą".

Kaip rašo laikraštis "*Moldiož Estoniji*", konferencija skirta 25-osioms metinėms, kai 45 Estijos, Latvijos ir Lietuvos piliečiai kreipėsi į pasaulio bendriją, reikalaudami atšaukti Molotovo-Ribbentropo paktą, sudarytą tarp SSRS ir Vokietijos 1939 metų rugpjūčio 23 dieną, ir atkurti Baltijos šalių nepriklausomybę.

Šis kreipimasis žinomas tarptautiniu mastu kaip "Baltijos apeliacija". Galutinis kreipimosi tekstas buvo parengtas Tartu, ir iš čia jis pasklido po visą pasaulį. **BNS**

džiaugsmo šūkiais.

Senajame Pilies uoste prisišvartavusią “Lietuvą” pasitiko draugai ir artimieji. Grįžtančius buriuotojus jie sveikino dainomis bei šūkiais “Lietuva, Lietuva!”.

Nors legendinės jachtos sutikime nedalyvavo nė vienas miesto valdžios atstovas, jachtos įgulai dėmesio netrūko. Be to, daugiau nei prieš mėnesį išplaukę buriuotojai labiausiai džiaugėsi vėl pasiekę gimtąjį uostą ir krante pamatę savo artimuosius.

Pasaulinėje regatoje “Tall Ship’s Race 2004” lietuvių jachta pirmą kartą dalyvavo

dar 1992 metais. Tačiau tik šiemet - daugiau nei po dešimtmečio - lietuviai tapo visateisiais varžybų dalyviais.

Pasak jachtos kapitono Osvaldo Kudzevičiaus, užimta 8 vieta klaipädiečiai yra labai patenkinti. Juolab, kad jachtos įgula buvo labai jauna ir tokiose varžybose dalyvavo pirmą kartą. Anot kapitono, kai jachta kirto finišą ir įgula pamatė, jog prie krantinės prisišvartavę dar tik keli laivai, jie nepatikėjo savo sėkme ir manė pažeidę taisykles ar suklydę. Tačiau varžybos ištis buvo sėkmingos. Šiemet pasirošimas tokioms varžyboms jachtai “Lietuva” kainavo per 150 tūkst. Lt.

Dr. Algimantas LIEKIS

MES - LIETUVIAI: KOVOS IR VILČIŲ METAIS

(1988 - 1990 M.)

LXIV

“[...] SSKP CK plenumas yra įsitikinęs, kad Respublikos komunistai, darbo žmonės supras SSKP CK susirūpinimą dėl Lietuvos komunistų partijoje susidariusios padėties. [...] Laikyti būtina, kad plenumo dalyvių grupė - SSKP CK Politinio biuro nariai ir kandidatai į narius, SSKP CK sekretoriai, SSKP CK nariai ir kandidatai į narius nuvyktų į Lietuvą susitikti su Respublikos komunistais, partinėmis organizacijomis, Respublikos darbo kolektyvais. Plenumas taip pat yra tos nuomonės, jog tikslinga, kad Lietuvoje apsilankytų SSKP CK Generalinis sekretorius M.Gorbačiovas.

Atlikus šį darbą, atnaujinti SSKP CK plenumo posėdį ir priimti atitinkamus nutarimus”.

Į Lietuvą grįžo patenkinti savarankiškos LKP CK vado-

vai: laimėta laiko, išvengta represijų. Patenkinti buvo ir “naktiniai” - plenumė jie buvo savotiški didvyriai, laikyti “lygiais tarp lygių”, o tai jau reiškė ir tiesioginį jų pripažinimą.

Lietuvoje išryškėjo, “kas kurioje barikadų pusėje”: už Lietuvos valstybės nepriklausomybės atkūrimą, be Sąjūdžio bei daugelio naujai susikūrusių ir atsikūrusių politinių partijų, organizacijų, stoji ir savarankiška LKP, prieš – “naktinė” partija, visas respublikoje buvęs sovietinis potencialas, daugelis rusų, lenkų ir jų probolševikinių organizacijų.

Savarankiška LKP buvo pirmoji iš visų Sovietų Sąjungos komunistinių organizacijų pareiškusi, kad eina tik su savo tauta, atsakovo vadinamųjų “internaciona-

lizmo principų”.

“Naktiniai” grįžo įsitikinę, kad visi SSKP CK nutarimai bus tik jų naudai. Juk jų bolševikinė partija nelinkusi pralaimėti, kad ir kokios kliūtytys bebūtų. Už jų nugaros - visa SSKP, saugumo organai, sovietinė armija... Tik reikia kiek pakentėti, pagalvoti. Ir vėl visa valdžia Lietuvoje bus jų, ištikimųjų partijos sūnų, rankose, vėl jie bus “bendrujų namų” šeimininkai. Vertas dėmesio “naktinės” partijos lyderių po plenumo **duoti interviu SSKP CK “organui”**

“Pravdai”:

“J.Kuolelis: Tarybų Lietuvos komunistai šiandien pasimetę ir apimti nevilties. Bet užtat triumfuoja opozicinės jėgos. Tai jos, pačios aktyviausios Sąjūdžio jėgos, stoji ir prie LKP vairo. Buvusi vadovybė - draugas Brazauskas

ir kiti - tik širma. [...] Sunku įvertinti tą žalą, kuri padaryta Lietuvos komunistų partijai. Tos žalos padariniai - demoralizuoti daugelis komunistų, nuslopintas jų politinis ir socialinis aktyvumas. Dalis partinių organizacijų jau atsakė politinės kovos už tikrąją pertvarką, jaučiamas nepasitikėjimas savimi, susitaikėliškumo nuotaikos. [...] Įvairūs pseudodemokratai mulkina žmones, juodindami Tarybų Lietuvos istoriją, ragindami atsiskirti nuo SSRS... Ką šiandieną trimituojame, kalbėdami apie Lietuvos prisijungimą prie SSRS? Juk tuomet negaliojančiu ir neteisėtu prisieitų laikyti ir Vilniaus prijungimą prie Lietuvos. [...] Labai pergyvenome, kad būtent mes, Lietuvos komunistai, pasirodėme esą pati silpniausia grandis visoje SSKP. Bet mes vis tiek liksime ištikimi revoliucinėms, internacionalistinėms tradicijoms Lietuvos Komunistų partijos, gimusios 1918-aisiais, partijos, kuriai vadovavo didieji komunistų judėjimo

veikėjai Kapsukas, Požela, Angarietis, Sniečkus... Mums reikia, mums ypač dabar reikia internacionalistinės visos partijos paramos. [...] Mes ginsime Lietuvos Komunistų partijos interesus. Mes drąsiai eisime iki galo, būsime išti-kimi marksizmo-leninizmo idėjoms, socializmo idėjoms [...]

V.Švedas: Šiandien kai kas stengiasi sukurti įspūdį: M.Gorbačiovas SSKP CK plenumė perskaitė tai, ką jam parašė, o iš tikrųjų jis galvoja šiek tiek kitaip. Jeigu pažvelgsite į pranešimą, tai pamatysite: pirmoji dalis labai aiškiai ir nedviprasmiškai įvertina LKP XX suvažiavimo nutarimus. Ši dalis nebuvo parašyta, tiesiog M.Gorbačiovas ėmė XX suvažiavimo nutarimus, skaitė ir komentavo, kreipdamasis į salę. Kitaip sakant, tai buvo betarpiška, tiesioginė, iš anksto neparengta kalba. [...] Turiu pasakyti, kad mes susilaukėme labai didelės SSKP CK Plenumo dalyvių paramos, daug jų žadėjo mums padėti.

(Bus daugiau)

LITUANISTIKOS TYRIMO IR STUDIJŲ CENTRO VEIKLA

Aušrys Matonis, Muzikos akademijos magistras atvyko į Lituanistikos tyrimo ir studijų centrą. Jis atnaujins ir papildys LTSC interneto puslapį. Bus atnaujinti archyvų aprašai, nuotraukų galerija, papildyta informacija. Bene didžiausia naujiena – į interneto puslapį bus sudėta visa archyvo ir Pedagoginio lituanistikos instituto bibliotekoje saugomų leidinių kartoteka. Priminsime, kad visą LTSC turimą periodiką jau galima surasti ir patikrinti interneto puslapyje www.lithuanianresearch.org. Po atnaujinimo tą patį bus galima padaryti ir su knygomis. Jeigu žmogui prisireiks vienokio ar kitokio leidinio, jis galės internetu pasitikrinti, ar LTSC jį turi, tiesiog surinkdamas pavadinimą arba autorių paieškos laukelyje.

Dr. Romualdas Kriaučiūnas perdavė įvairių JAV LB krašto tarybų ir valdybų informacinę medžiagą – tvarkingai sugrupuotose aplankuose suklasifikuoti Bostono, Connecticut, Floridos, Michigan, New York, Ohio ir kitų apylinkių valdybų bei tarybų adresai, telefonai. Taip pat pateikiamos ir apylinkių ruošų įvairių renginių programos. R. Kriaučiūnas perdavė nemažai savo straipsnių, skirtų JAV Lietuvių bendruomenės klausimams, iškarpų iš lietuviškos spaudos.

Regina Narušienė perdavė

penkias dėžes su JAV LB susirašinėjimo medžiaga. Jose – korespondenciniai raštai su Lietuva, su įvairiomis organizacijomis 1989-1991, “Dovana Lietuvai” – aukų atsiuriančiai Lietuvos valstybei vajaus ir skirstymo dokumentai, susirašinėjimo su diplomatine tarnyba dokumentai, informacija, susijusi su Lietuvos blokados laikotarpiu. Taip pat paminėtini su V. Landsbergio vizito JAV organizavimu susiję dokumentai bei daug kitos vertingos archyvinės medžiagos.

Algimantas Gečys perdavė JAV Lietuvių bendruomenės Krašto valdybos metinės veiklos ataskaitas (1990-2003 m.), finansines ataskaitas (1991-2001 m.), įvairių konferencijų ir sukakčių bei paminėjimų medžiagą, daug įvairiausių leidinių bei periodinės spaudos. Pateiktieji dokumentai apima taip pat laikotarpį nuo 1982 iki 1990 metų, tai ir JAV LB organizacinių reikalų byla, ir byla JBANC, CSCE, švietimo ir kitais reikalais. A. Gečys perdavė ir medžiagą, kuri susijusi su dar ankstyvesnių metų JAV LB veikla, t.y. Informacijos tarnybos veiklos byla (1969-1970 m.), “Americans for Congressional Action” byla (1966-1970 m.).

Minėtieji ir dar daug kitų dokumentų, kuriuos atidavė saugoti **Algimantas Gečys**,

Maestro Mstislavas Rostropovičius ir jo labdaros fondo steigėjos – Giedrė Jonikienė, kairėje, choreografė Lina Kučinskienė, smuikininė Rasa Kubilienė ir pianistė Rūta Kėvišienė. Labdaros koncerte Lietuvos simfoniniam orkestrui dirigavo maestro M. Rostropovičius ir koncerto pelną skyrė Lietuvos sergančių vaikų fondui.

Romualdas Kriaučiūnas ir **Regina Narušienė** papildė JAV Lietuvių bendruomenės dokumentų fondus, saugomus Lituanistikos tyrimo ir studijų centro archyve.

Dr. Leonards Latkovskis, latvių kilmės istorijos profesorius iš Hood College, Frederick, MD, rugpjūčio 16 d. lankėsi Lituanistikos tyrimo ir studijų centre. Profesorius domėjosi Baltijos tautų tremties vietomis – Sibiru, Ka-

zachstanu. Jam talkino LTSC Archyvų direktorė Skirmantė Miglinienė, kuri pati dalyvavo ekspedicijoje į Kazachstano tremties vietas, vadinamąjį Karlagą, dr. L. Latkovskis galėjo pakalbėti su liudininke, mačiusia tremties vietas. Be to, Lituanistikos tyrimo ir studijų centro archyvuose yra H. Paulausko sukurtas dokumentinis filmas “Karlagas – mirties žemė” bei originalių nuotraukų iš ekspedicijos. L.Lat-

kovskis turėjo progos ne tik pasižiūrėti filmą, pamatyti nuotraukas, bet ir pasinaudojo literatūra iš LTSC archyvo bei Pedagoginio lituanistikos instituto bibliotekos. Prof. L. Latkovskis kalba latvių, rusų, anglų kalbomis. Beje, buvo labai malonu išgirsti jį pasakant keletą frazių lietuviškai ir sužinoti, kad profesorius gali skaityti lietuvių kalba.

Lituanistikos tyrimo ir studijų centro inf.

K. Barėnas

VISKAS VYKO TADA, KAI ENKAVEDISTAI TARDYDAVO IR TREMDAVO AR ŠAUDYDAVO

III.

Didžioji puslapių dalis skirta pagrindinio partizaninio judėjimo šnipinėjimui, tardymams pavaizduoti. Čia tikra baisybė visokiausių žinių, kartais net labai keistai atrodančių.

Skaitytojo dėmesį patraukia, kaip Lietuvoje veikianti rusų NKVD rūpinosi surasti ir likviduoti Lietuvos laisvės kovų sąjūdžio vadu išrinktąjį kapitoną Joną Žemaitį, gavusį ir generolo titulą ir Vytauto slapyvardį. Pagrindinis enkavedistų planas – užverbuoti savo agentais partizanų. 1951 – 1952 m. žiemą J. Žemaitis nutarė praleisti Tauro apygardoje pas būrio vadą Juozą Palubecką-Simą, jo bunkeryje. Ieškodama jo NKVD suėmė daug partizanų ryšininkų ir rėmėjų. Suėmė ir Palubecką-Simą, bet tas ir kankinimus atlaikė ir neišdavė. Tada pradėjo verbuoti Simo grupės ryšininkus. Pirmieji užverbuoti agentai “Karpis” ir “Lukas”.

Bet reikalas palankiai NKVD ėmė judėti tik tada, kai suėmė Vaidoto rinktinės vieną vadą – Praną Narbutą-Rolandą, kuris iš pradžių buvęs neatviras, bet “po aiškinamojo darbo” pradėjęs duoti parodymus, gavo “Vaidilos” slapyvardį ir ėmė dirbti išdaviko darbą, partizanų net neįtariamą. Tai būta sudėtingos istorijos. Tasai “Vaidila” ir išdavė visų partizanų vadą. Enkavedistai prileido svaiginančių nuodų į tą bunkerį, kuriame buvo J. Žemaitis, ir paėmė gyvus, kas jame buvo. Tardymo tekstas spausdinamas, bet tiek neužteko. J. Žemaitis buvo išsiųstas į Maskvą Berijai ir po tardymo ten ir sušaudytas. O Pr. Narbutas mielai sutiko imtis išdaviko vaidmens, norėdamas padėti savo meilužei, kuri dėl jo buvo nuteista 10 metų ir dar laikoma Lietuvoje.

Kadangi Lietuvoje kai kuriems žmonėms dar sunku atsikratyti Sovietinės ideologi-

jos, tai gal nėra ko labai stebėtis, kad Marius Ivaškevičius parašė romaną “Žali”, kuriame apibjaurojo Joną Žemaitį, ir ta jo knyga palankiai vertinama, ir tas neigiamas požiūris tikriausiai davė pagrindo vokiečiams išsiversti, ir rusai žada leisti. Knyga buvo nuvežta ir pristatyta praėjusių metų pabaigoje Vokietijoje suruoštoje knygų mugėje.

Toliau spausdinami S. Gvildžio knygoje dokumentai ir pasakojimai apie įvykius, kurie susiję su vienu kitu J. Žemaičio istorijoje minimu asmeniu. Įterpiami pasakojimai apie kelis Vietinės rinktinės vyrus, kurie įsijungė į partizaninį karą. Trys jų nuteisti sušaudyti. Minimos pavardės žuvusiųjų, išvežtųjų, areštuotųjų, sudegintų ūkių savininkų. Keletas buvusių plechavičiukų papasakoja savo įvykiais tirštas istorijas. Kiekvienas jų kitokią turėjo gyvenimą, ir tie jų pasakojimai nušviečia tai, kas anuo metu buvo ir ką teko iškentėti. Kai kurie grįžusieji iš Sibiro buvo ir vėl išsiųsti ten keliolikai metų, nes ir toliau organizavo antisovietinę veiklą, pavyzdžiui, moky-

tojas Petras Paulaitis. Jis su pritariančiais 1941 m. įsteigė “Lietuvos laisvės gynėją”, spausdino laikraštėlį, o suimtas sugebėjo pabėgti, slapstėsi, įstojo į Vietinę rinktinę, redagavo “Laisvės varpą” jau sovietams grįžus. 1947 m. surastas bunkeryje, kaltinamas aktyvistų ir pareigūnų žudymu, ginčijosi su tardytoju. Baigęs nustatytą laiką kalėti, organizavo sovietinį pagrindį, iš pagrindžio laiškų išdėstė teisybę NKVD pulkininkui, kad viskas nurims, kai okupantai pasitrauks. Suimtas šį kartą gavo 15 metų tremties (su juo pogrindyje buvusieji gavo tik po 2 metus). Kiti prisipažino kalti, o jis ne.

Partizanų eilėse vyksta pasitarimai ir pasikeitimai 1946-1947 m., o apie tą laiką pradeda reikštis ir J. Markulis-Erelis, kuris greit pradėdamas įtarti. Prasideda ir suėmimai, (Antanas Miškinis, Antanas Kučingis, iš viso 24). 1951 m. Jonas Ivanauskas nuteistas sušaudyti, o kiti 12 gavo po 25 m. du po 10 m. 1949 m. suimta 13, paskui dar 10. Bylos vyksta viena po kitos, taip be jokio galo.

Skaitytoją stebina knygoje spausdinamas saugumo archyve rastas Kęstučio apygardos visų grupių sąrašas, toks tikslus jis su dalyvių kilimo vietų nurodymu, su jų pareigomis, slapyvardžiais, iš viso 35 asmenys.

O štai Marijampolės gimnazistų bylos. Ten veikusiam Jonui Valaičiui priskiriami nužudymai, ir jis nuteistas 25 m. Teisiams septyni gimnazistai, turėję pagrindžio organizaciją. Nuteisiami septyni gimnazistai, turėję pagrindžio organizaciją. Nuteisti po 10 metų. Teisiams gimnazistai ir Šakiuose, ir jie nuteisti po 25 metus. Penki Ukmergės gimnazistai gavo taip pat po 25 m. Mūšiai, išdavimai, teismai – duomenų knygoje be galo daug. A. Dukavičiaus-Dukaičio byloje minimos ir išėivijos žymių veikėjų pavardės. Tuose plėčiuose aprašymuose jau minimas generolo sūnus A. Zaskevičius, kuris buvęs įtariamasis. Tačiau tiek dar tos reikšmingos medžiagos yra, kad neįmanoma jos trumpai suminėti.

(Bus daugiau)

CLEVELAND, OH

MIELAI JŪSŲ
LAUKIAME!

Rugpjūtis pasibaigė, vaikai vėl grįžta į mokyklas. Miela pranešti, kad š.m. rugsėjo 12 d., sekmadienį, Šv.Jurgio klebonijos sode po 10:30 val. ryto Mišių, prasidės kasmet laukiama metinė gegužinė ir sugrįžtuvės. Ji užtruks iki 4:00 val. p.p. – nežiūrint koks oras pasitaikys. Paprastai per Jurgines gegužines nelyja, o jei užeis lietus – persikelsime mūsų erdvion salėn. Atlante siauriančių uraganų tikriausiai nesulauksime.

Šiomet vėl numatyta visko po truputį. Senoliams – pakankamai stalų ir kėdžių – saulėje arba pavėsyje. Jaunuoliams bus žaidimai ir užsiėmimai. Visiems bus pakankamai maisto ir gaivinančių gėrimų. Šios gegužinės tikslas nebus tik palinksminti svečius, bet tai bus kartu ir lėšų telkimas parapijai. Gegužinės bilietai, kurie padengs vaišes bei nealkoholinius gėrimus: 10 dol. – suaugusiems, 5 dol. – vaikams nuo 5 iki 12 m. (vaikams iki 5 m. nemokamai). Šiomet bus pravestos – piniginė loterija (iš viso 1,000 dol. dovanoms), 50-50 skeltinės loterijos ir kiniečių loterija. Piniginės loterijos bi-

lietus gausite gegužinėje. Vieno bilieto kaina 1 dol., arba už 6 bilietų knygelę 5 dol.

Klebonas kun. Juozas Bacevičius kviečia visus dalyvauti šioje gegužinėje ir kartu paremti parapiją. Atvykite nors valandėlei arba pasilikite visą popietį. Atsi-vežkite savo bičiulį arba buvusį mūsų narį. Mes visados mielai jų laukiame.

NAUJI MOKSLO METAI

Daugelis mūsų jaunuolių pradeda mokslo metus. Šv. Jurgio parapijos klebonas kun. Juozas Bacevičius kviečia tėvus, kurių vaikai šiemet priims pirmąją komuniją, Sutvirtinimo sakramentą arba pabaigs mokyklas, pranešti apie tai klebonijai. Norima tokius renginius atšvęsti mūsų parapijoje. Rugsėjo 18-19 d. savaitgalį Šv. Jurgio parapijoje po kiekvienų Mišių bus moksleivių palaiminimas. Klebonas ir parapija linki mūsų jaunuoliams džiaugsmo ir sėkmės šiais mokslo metais.

2005 METŲ POBŪVIAI

Šiuo metu Šv. Jurgio parapijoje yra platinamos Entertainment 2005 – nuolaidų kuponų knygos, kurios įgalins pirkėjus sutaupyti iki 50% už vakarienes, pobūvius, keliones, ir namų apyvokos pirkinius. Šios knygos paprasta

Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos valdyba 1961 metais: I vicepirmininkas Antanas Senikas, sekretorė Emilija Čekienė, pirmininkas Vytautas Abraitis, stovi 2 vicepirmininkas dr. Bronius Nemickas, išdininkas Povilas Ališauskas.

G.Peniko nuotr.

parduodamos už 35.00 dol. Šv. Jurgio parapijoje jas gausite už 25 dol. Su tokia knyga paprastai sutaupoma vienos vakarienės metu už jos kainą.

2004 M. FOTO KURSAI

Nuo 1887 metų veikianti The Cleveland Photographic Society (CPS) – antra seniausių JAV foto mėgėjų draugija netrukus pradės foto kursų rudens semestrą. Veiks dvi klasės: 1) laboratoriniai procesai (Darkroom Tech-

niques) ir 2) Fotografijos pagrindai (Fundamentals of Good Photography). Jei nepavyko jūsų atostogų nuotraukos, čia bus proga pasitobulinti, susipažinti su kompozicija bei atrasti ryškinimo paslaptis. Kursai vyks CPS patalpose, 1549 Superior Ave., Clevelande, nuo 7:30 v.v. iki 9:45 v.v.

Rugsėjo 8 d. pradedamos Foto ryškinimo ir spausdinimo paskaitos, o rugsėjo 13 d. bus Fotografijos pagrindų paskaitos. Kursai yra skiriami 35

mm foto aparatams bei filmams pažinti. Spalio 17 d. sekmadienį numatoma iškyla patirtoms žinioms išbandyti kursus dėstys trylika patyrusių CPS narių. Informacijai skambinkite: Mrs. Elaine Kukral (216) 524-5434 arba Mr. Frank Reingold (216) 529-1134. Kursantai gaus keturių mėnesių nemokamą CPS narystę. Pareiškimus (Application for Enrollment) rasite foto reikmenų prekybose ir *Dirvos* įstaigoje.

Gerardas Juškėnas

PADĖKA LIETUVIŲ FONDUI

Dėkoju už Lietuvių Fondo sprendimus remti 2004 metų JAV Lietuvių Bendruomenės darbus: socialinę globą, šeštadienines mokyklas, informacijos sklaidą tinklapiu ir periodika, religinį švietimą ir aišku kultūrinius renginius bei didžiąsias šventes, kurios pakelia nuotaiką ir palaiko mūsų tautinį tapatumą užsienyje. Be Fondo paramos, Lietuvių Bendruomenei būtų labai sunku toliau dirbti, nebebūtų veiklų ir renginių, kurie imasi Bendruomenės žmonės mūsų visų bendram labui.

Vaiva Vėbraitė
JAV LB Krašto valdybos pirmininkė

LIETUVIŲ DIENOS CLEVELANDE
Rugsėjo 18 d. ir 19 d.

Šeštadienį, 6:30 v.v. Los Angeles lietuvių šokių grupės “Retro” koncertas
Dievo Motinos Parapijos Auditorijoje
Po koncerto – vaišės ir šokiai

Sekmadienį, 10:00 v.r. šv. Mišios
Dievo Motinos Šventovėje

Bilietus galima užsisakyti pas Algį Gudėną
(tel. 216-481-0465) arba įsigyti
Dievo Motinos parapijos svetainėje.
Bilietų kainos: 15 ir 12 dol.,
vaikams iki 16 metų - nemokamai.

Rengia JAV LB Clevelando apylinkės valdyba

SĖKMINGAI PRAĖJO 90-SIOS LIETUVIŲ DIENOS
PENNSYLVANIJOJE

Lietuvos Vyčių Anthracite 144 kupa, veikianti St. Clair, PA, praneša, kad š.m. rugpjūčio 14-15 d. Schuylkill Shopping Mall-Center Court, Frackville, Pennsylvania, su-ruoštos sukaktuvinės 90-osios Lietuvių dienos sėkmingai ir gražiai praėjo. Iškilios šventės rengėjai buvo Lietuvos Vyčių 144 Anthracite kuopa.

Lietuvių Romos katalikų kunigų sąjunga ruošė lietuvių dienas nuo 1914 m. Šventės tikslas buvo atšvęsti žolines ir suburti lietuvių kilmės dalyvius prisiminti ir atšvęsti lietuviškus papročius ir tradicijas. Šventės pelnas visuomet buvo skiriamas Lietuvos labdarai. Prieš trisdešimt metų, kai jau vyr. amžiaus lietuviai kunigai mirė ir jaunesni svetimtaučiai kunigai perėmė jų vietas ir parapijas, LR katalikų kunigų sąjunga pakvietė Lietuvos Vyčių 144 Anthracite kuopą perimt šią šventę. Prelatas Algimantas Bartkus, dabartinis popiežinės šv. Kazimiero kolegijos rektorius Romoje, 1972 m. buvo vienas iš pagrindinių 144 kuopos organizatorių, LR katalikų kunigų sąjungos Amerikoje narys.

Praeityje lietuvių dienos buvo ruošiamos Lakewood ir

Lakeside parkuose, vėliau Rocky Glen, iki tų parkų užsidarymo. Jau 20 metų kai Lietuvių dienos ruošiamos Skuylkill Shopping Mall-Center Court. Per dvi dienas susilaukė net kelių tūkstančių lankytojų.

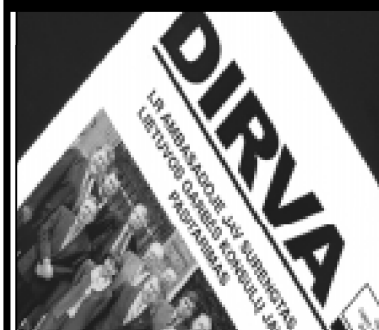
Šeštadienį, šventė pradėta eisena per Skuylkill Mall. Centras buvo ypatingai papuoštas tautiniais motyvais. Vyko įvairios pramogos – laimikių traukimai, loterijos, lietuviško kultūrinio meno parodos (margučių drožinėjimai ir šiaudinukai), skanus lietuviškas maistas, muzika pasiklausymui ir šokiams. Dalyvavo “Malūno” šokėjai iš Baltimorės, Maryland, “Aušrinės” ir “Žilvinio” tautinių šokių ansambliai iš Philadelphijos. Jaunų vyčių šokių grupė “Gintaras” iš Mahanoy City parodė visuomenei jau-

nimo talentą. Grojo Joseph ir Brigitta Kasinskas iš New Jersey, taip pat Lynne Cox, keliaujanti akordeonistė su savo dainininkų grupe.

Sekmadienį buvo atnaujamos šv. Mišios seniausiojoje lietuviškoje katalikiškojoje bažnyčioje Pennsylvanijos valstijoje – Šv. Jurgio bažnyčioje, Shenandoah.

Visuomenė gausiai atsilankė, dalyvavo ir rėmė Lietuvos Vyčių ruošimo sukaktuvinės 90-sias lietuvių dienas ir tuo parėmė Lietuvos Vyčių veiklą. Dalyvavusieji buvo patenkinti nes buvo gražiai, mielai ir draugiškai Lietuvos Vyčių priimti. Buvo gauta daug gražių atsiliepimų iš publikos. Dėkojame visiems už talką atsilankymą ir paramą.

Onutė Klizas-Wargo
(Parengė Regina Juškaitė-Švobienė)

PRENUMERUOKITE *DIRVĄ*

METAMS - \$55,

PUSEI METŲ - \$40,

PIRMA KLASE - \$78,

ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ

METAMS - \$130.00

LIETUVA IR PASAULIS

LIETUVOJE LANKOSI ARTIMŲJŲ RYTŲ TAIKOS PLANO AUTORIAI

Palangoje prieš prasidedant Baltijos ir Šiaurės šalių užsienio reikalų ministrų susitikimo formaliajai sesijai surengtuose ministrų darbo pusryčiuose dalyvavo specialiai į šį darbinį susitikimą atvykę Artimųjų Rytų taikos plano, vadinamo “Ženevos susitarimu”, autoriai buvęs Izraelio teisingumo ministras Josi Beilin bei buvęs Palestinos Nacionalinės Administracijos kultūros ir informacijos ministras Jaser Abed Rabo.

Susitikimo dalyviai patvirtino, kad Šiaurės ir Baltijos regiono valstybėms nėra svetimos problemos tolimuose kraštuose. Baltijos ir Šiaurės šalys siekia prisidėti prie taikos proceso Artimuosiuose Rytuose, sakoma Užsienio reikalų ministerijos pranešime spaudai.

Susitikime pasikeista nuomonėmis dėl susiklosčiusios padėties Artimuosiuose Rytuose, diskutuota apie galimas išeitis iš dabartinės krizinės situacijos šiame regione. Svečiai iš Artimųjų Rytų detalai supažindino su padėtimi regione ir “Ženevos susitarimo” įgyvendinimo eiga.

“Ženevos susitarimas” buvo paskelbtas 2003 metų spalio 13 dieną. Ši pilietinė Izraelio ir Palestinos visuomenių iniciatyva yra bandymas prisidėti prie tarptautinės bendruomenės taikos Artimuosiuose Rytuose pastangų. Ji iš karto susilaukė didžiulio tarptautinės bendrijos susidomėjimo - “Ženevos susitarimas” buvo plačiai sveikinamas Europos Sąjungoje ir JAV.

Ženevos susitarimo“ atsiradimas patvirtina abiejų visuomenių – žydų ir palestiniečių – siekį surasti taikų bendro sugyvenimo mechanizmą, kuris būtų naudingas tiek izraeliečiams, tiek palestiniečiams, tiek visai tarptautinei bendruomenei.

Lietuvos užsienio reikalų ministras Antanas Valionis pasveikino Artimųjų Rytų atstovus ir teigė esąs įsitikinęs, kad “Ženevos susitarimo” iniciatyva pačios Izraelio ir Palestinos visuomenės ženkliai prisidės prie Artimųjų Rytų taikos proceso, kurio pagrindas išlieka tarptautinės bendruomenės pasiūlytas “Kelio gairių” planas.

Baltijos ir Šiaurės šalių diplomatijos vadovai išreiškė visokeriopą paramą Artimųjų Rytų taikos procesui. www.DELFI.lt

JŲ JAU ŽINO IR UŽSIENIS

Įtakingo Didžiosios Britanijos leidinio *"The Economist"* skaitytojai sužinojo, kad Lietuvoje kai kurie politikai pravardžiuojami daržovėmis. Britų žurnalistai pateikė klausimą apie “Darbo” partijos įkūrėją Viktorą Uspaskichą, kurio vardą parašė klaidingai, rašo dienraštis "Lietuvos rytas".

"Rusijoje gimęs verslininkas Vladimiras Uspaskichas Lietuvoje tapo žinomu politiku. Kaip jį vadina Lietuvoje?", - klausia *"The Economist"*.

Skaitytojams pateikiami keturi atsakymų variantai.

Agurkas, nes tokios daržovės konservuojamos jo gamykloje.

Runkelis, kadangi labai populiarius tarp kaimuose gyvenančių rinkėjų.

Šokoladas, kadangi pagarsėjo plačiais užmojais ir polinkiu į prabangą.

Bulvė, nes labai mėgsta gerti degtinę.

Pateikę atsakymą *"The Economist"* skaitytojai informuojami, kad V.Uspaskichas Lietuvoje yra pravardžiuojamas agurku, rašo dienraštis *"Lietuvos rytas"*. **ELTA**

A. PAULASKAS PAKVIETĖ GRAIKIJOS PARLAMENTO VADOVĘ ATVYKTI Į LIETUVĄ

Vilnius, rugpjūčio 24 d. (ELTA). Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas, Atėnuose susitikęs su Graikijos parlamento pirmininke Anna Benaki-Psarouda, pakvietė ją apsilankyti Vilniuje.

Kaip teigiama išplatintame pranešime, graikų politikė su malonumu priėmė kvietimą atvykti į Lietuvą oficialaus vizito, kuris turėtų padėti plėtoti dvišalius parlamentinius ryšius.

Į Atėnus stebėti olimpinių žaidynių nuvykęs A. Paulauskas antradienį apsilankė Graikijos parlamente. Abiejų šalių parlamentų vadovai pokalbio metu apsikeitė nuomonėmis apie dvišalių santykių būklę, narystę Europos Sąjungoje, Europos Konstitucijos priėmimo klausimus. Seimo vadovas išreiškė viltį, kad ES siekdamas bendrų tikslų Lietuva ir Graikija remis viena kitą.

Susitikime neliko neaptarti ir sportininkų pasiekimai - Graikijos pergalė Europos futbolo čempionate bei abiejų šalių atstovų pasirodymai vasaros olimpinėse žaidynėse.

A. Paulauskas taip pat domėjosi, kada Vilniuje bus atidaryta Graikijos ambasada. Jis buvo patikintas, kad naujasis Graikijos ambasadorius Lietuvai jau netrukus turėtų įteikti skiriamuosius raštus.

JAV ambasadorius Stephen Mull su žmona Cheryl Prancūzijos ambasadoriaus šventėje Vilniuje.

OLIMPINIAME KAIMELYJE APSILANKĘS V. ADAMKUS VĖL BUVO PAKYLĖTAS

Atėnai, rugpjūčio 27 d. (ELTA). Atėnuose viešintis Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus apsilankė Lietuvos delegacijos name olimpiniam kaimelyje ir vėl buvo pakylėtas ant geriausio šalies sunkiaatlečio Ramūno Vyšniausko rankų.

Sidnėjuje pirmą kartą atliktas ritualas jau buvo tapęs kone legenda, todėl jo pakartojimas buvo laukiamas tarsi didžiausia atrakcija. Savo pažadą Ramūnas ištesėjo, šį kartą pakėlęs Prezidentą viena dešiniąja ranka. Tai įvyko gana spontaniškai, todėl ne visi spėjo sureaguoti ir užfiksuoti naują legendą tapsiantį momentą. Paprašytas dar kartą tai pakartoti, sunkiaatletis, sukūrė naują intrigą: “būtinai, tačiau kitoje olimpiadoje”.

Eltos paklaustas, kada prezidentas jam buvo sunkesnis, Ramūnas sakė, jog turbūt Sidnėjuje - tačiau tikriausiai dėl to, kad jis pats Atėnuose yra stipresnis ir pasiekė geresnį rezultatą.

Puikiai nusiteikęs V. Adamkus perdavė sveikinimus krepšininkams ir išreiškė tikėjimą, kad jie tikrai žais finale. “Mes tuo neabejojame”, - sakė jis vyriausiajam treneriui Antanui Sireikai.

Dalydamasis išpūdžiais apie stebėtas varžybas, V. Adamkus žurnalistams pasa-

kojo, kad labai palaikė mūsų siškius rungtyne su kinais, tačiau dar tausojo balsą pusfinaliui su italais.

Prezidento teigimu, po lietuvių patekimo į pusfinalį jį pasveikino garsus Rusijos treneris Aleksandras Gomelskis, pasakęs, kad lietuviai yra geriausia olimpinių žaidynių komanda, nepriklausomai nuo paskutiniųjų rungtynių rezultatų. V. Adamkus dar buvo susitikęs ir su Ispanijos karaliumi Juan Carlos, kurį teko paguosti po jo šalies krepšininkų pralaimėjimo ketvirtfinalyje amerikiečiams.

Kaip žinoma, prezidentas po Lietuvos krepšininkų pergalės grupės varžybose prieš amerikiečius laimėjo lažybas su JAV ambasadoriumi - dėžę Kalifornijos vyno. Dabar V. Adamkus irgi dega azartu.

“Gaila, kad dabar neturime kontaktų, bet po rungtynių su italais gal reikės paskambinti į Vilnių ir pasiūlyti iš ko nors daugiau lažintis”, - sakė pakiliai nusiteikęs Prezidentas.

Paprašytas pasidalyti išpūdžiais apie olimpinių kaimelių, V. Adamkus neslėpė susižavėjimo.

“Sidnėjuje kaimelis buvo neblogas, o čia išvis esu nustebintas erdvių ir gero pastatų išdėstymo, - sakė jis po ekskursijos. - Teko girdėt, kad ir lovos parinktos specialiai krep-

PADETIS IRAKE GERĖJA

Vilnius, rugpjūčio 27 d. (ELTA). JAV gynybos sekretorius Donald Rumsfeld perdavė laišką Lietuvos krašto apsaugos ministrui Linui Linkevičiui, kuriuo patikino, kad, birželio 28 dieną perdavus valdžią laikinajai Irako vyriausybei, padėtis šioje šalyje ima gerėti.

“Perdavę suverenią valdžią laikinajai Irako vyriausybei, mes pradedame iš naujo kurti tokį Iraką, kuris nekeltų grėsmės nei savo regionui, nei pasauliui”, - rašo JAV gynybos sekretorius.

Kaip teigiama jo laiške, nepaisant tebesitęsiančių teroristinių išpuolių, padėtis Irake taisosi, o didžioji dauguma Irako gyventojų remia naująją šios šalies valdžią. Viešosios nuomonės tyrimai rodo, kad naująjį Irako prezidentą remia 83 proc. irakiečių, o ministrą pirmininką - 72 procentai.

Pasak D. Ramsfeldo, Irakas daro pažangą, atkurdamas šalies ūkį. Birželio mėnesį vėl pradėjo veikti Bagdado vertybinių popierių birža. Nedarbo lygis per metus šalyje sumažėjo nuo 60 proc. iki 28 proc., išlaidos sveikatos apsaugai išaugo iki 30 kartų, beveik 60 proc. padaugėjo telefono abonentų.

Laiške ministrui JAV gynybos sekretorius teigia vertinąs Lietuvos “per pastaruosius mėnesius parodytą tvirtumą”. D. Ramsfeld pabrėžia, jog, Lietuvai padedant, “tarptautinės pajėgos ir toliau teiks Irakui paramą, kuri reikalinga, kad per ateinančius mėnesius būtų surengti rinkimai, parengta ir ratifikuota nauja konstitucija, o vėliau suformuota nauja konstitucinė vyriausybė”.

D. Ramsfeld laišką L. Linkevičiui perdavė JAV ambasadorius Lietuvoje Stephen Mull.

šininkams”.

Susitikimo metu Lietuvos tautinio olimpinio komiteto prezidentas Artūras Poviliūnas ir misijos vadovas Algirdas Raslanas padovanojo prezidentui olimpinio kaimelio marškinėlius ir įteikė padėkos dovaną Lietuvos olimpiniam atašė Graikijoje Nickos Trechas, kuris daug padeda lietuviams.

Bendraudamas su Lietuvos delegacijos nariais, V. Adamkus ilgiausiai šnekejosi su olimpinės rinktinės gydytoju Daliumi Barkausku, su kuriuo nagrinėjo įvairius dopingo vartojimo aspektus. Mediko teigimu, dopingo technologijos vis tobulėja, todėl jau Turine laukiama genetinio dopingo atvejų.

Czesław Miłosz

“KALBU APIE LIETUVĄ...”

Mirė Czesław Miłosz, Nobelio premijos laureatas, Lenkijos poetas, kilęs iš Lietuvos. Niekas tiksliau už jį neaptarė "pavergto proto" situacijos, skausmingiau neišreiškė tėvynės ieškojimo ir niekas nesuteikė tėvynei tokių patvarių namų kūryboje.

Czesławas Miłoszas mirė eidamas devyniasdešimt ketvirtuosius metus. Gyveno ilgai, daug patyrė, permastė, parašė, pasakė. Nenutolo nuo anksti suprastos tiesos, kad knygos kalba apie nesuvokiamą sutvertųjų daiktų ypatybę - apie jų esmę. Galbūt ilgas gyvenimas rodo prigimties šaknų gilumą ir stiprumą - nuo XVI amžiaus Lietuvoje žinoma giminė, davusi Europai du didelius literatūros vardus. Poetams ir filosofams priklauso gyventi ilgai - ne, ne pažinti, o tik patirti būtį daugybe jos formų ir būdų. Ir išlikti mąstančiam, kūrybingam, veikti žodžiu. Saulei kryptant į vakarą, stebėtis: "Bet juk ta srovė iš tiesų tekėjo manimi, ir aš, sutrauktas, susikūprinęs, vis dar esu tas pats instrumentas, - ar gali taip būti?" ("*Pakelės šunytis*"). Ta srovė iš tiesų tekėjo ypatingos dvasinės prigimties žmogum - tekėjo ilgai, blykčiodama išpūdingais minties pasažais, eilėraščiais, esė. Tekėjo sunkiai, bet ritmingai, rašant lenkų literatūros istoriją, rūpinantis bendraisiais kultūros klausimais.

1998 m. nors Lenkijos ir Lietuvos santykiai jau buvo įgavę teisingą kryptį, poetas turėjo išklausti priekaištų, kad esąs Lietuvos advokatas. Buvo taip pat paklausta, kas jis esąs - lietuvis ar lenkas? Miłoszas atsakė esąs lietuvis, bet jam nebuvę leista būti lietuvių poetu, rašančiu lenkų kalba, todėl jis tapęs lenkų poetu...

Lietuva neužmirš to, ką poetas kalbėjo Nobelio premijos įteikimo iškilmėse: "Gera yra gimti mažame krašte, kuriame gamta atitinka žmogaus mastelį, kur amžiams bėgant sugyveno kartu skirtingos kalbos ir skirtingos tikybos. Kalbu apie Lietuvą - mitų ir poezijos žemę". Šie žodžiai lieka mums ne mažiau reikšmingi negu A.Mickevičiaus "Pono Tado" pradžia, rašė Viktorija Daujotytė www.omni.lt.

Doloresa Kazragytė

XXIX

Į SAVO LAUKUS

Jonas dingo. Išėjo ir negrįžta. Ketvirta para. Agota, jo žmona, apkūni, energinga pensininkė, kraustosi iš proto, bet policijai nepraneša. Žino - Jonas nepagrobtas. Jonas pats išėjo ir pats nepereina. Nenori pareiti. Bet kur jis? Kur išėjo?

Agota ir Jonas turtingi. Tiksliau - Agota. Palikimas viengungio brolio iš Amerikos. Didelį namą pasistatė senojo vietoje. Gražus sodas. Ir mieste ši vieta bene pati gražiausia, tyliausia, žaliausia. Gyvena dviese. Šis namas - Jono pastangų, darbo rezultatas. Jonas viską moka. Auksinės rankos, Saliamono galva. Agota vertina Joną, didžiuojasi, bet bėdoja, kad jį prie darbo vis reikia stumti, vis raginti, vis zyti, prašyti. Ir viską pabaigęs - įrengęs antrą aukštą, išklojęs dvi vonias brangiom plytelėmis, apsodinęs kiemą krūmeliais, išvedžiojęs takelius, išėjo. Dingo.

- Agota, gal jau kreipkis į policiją?

Ši žiūri į vieną tašką, sudėjusi putlias rankikes į brangaus šilko suknios skreitą ir tyli, nuleidusi užtinusias nuo raudojimo akis. Patylėjusi taria:

- Ne. Jis pats išėjo. Nuo manęs pabėgo. Kam policija?

- O kas nutiko tarp jų dviejų? Juk turi būti priežastis?

- Lyg ir nieko. Aš tik gero norėjau, - ir vėl ašaroja.

- Palauk, gal ką pastebėjai? Elgesys gal keistas, ar dar kas...

- Tai kad lyg ir nieko. Tik kai pabaigė antrą aukštą, nuo Naujųjų metų, kažko mažai bekalbėjo. Reikėdavo vis už liežuvio traukti. Kartą pasakiau: "Joneli, kodėl nepakalbi su manim?" "O ką kalbėti? - atsakė. - Ką statysi? Pirkysi? Įsigysi? Apie ką daugiau su tavim kalbėti?" Tai ir viskas. Nesipykom. Klausydavo radijo užlipęs į viršų ir gulėdavo, gulėdavo. Pralinksmedavo šiek tiek, kai anūkas ateidavo. Pavargo, pagalvoju, tegul išsimiega, išsivolioja. Nešdavau į viršų pusryčius, lepinau, pataikavau. Turėjau dar vieną planą, gal tas jį ir su-nervino. Paskubėjau, matyt. Bet aš tik gero norėjau, - ir vėl prapliupo raudoti.

Dar dvi paras pralaukėme. Apskambinom gimines, pažįstamus, draugus. Ne, niekas Jono nematė. Aš vėl:

- Agota, pranešk policijai.

O ji:

- Ne. Jis pasiėmė dantų šepetėlį, skutimosi reikmenis, drabužių, šiek tiek pinigų... Pats išėjo. Nedingo. Bet aš juk gero norėjau... Žinia, kainavo jam

nervų tos statybos. Aš suprantu. Prižiūrėk, tikrink, kad viską tvarkingai padarytų. Viską, ką suplanavau, padarė. Visą gyvenimą taip: grauždavau ir priversdavau padaryti. Jau tada kibdavo į darbą kaip žvėris.

- O ar buvo kada, kad negrįžtų namo?

- O ne. Niekada to nėra buvę. Aš būčiau tokią sceną ištaisiusi... Ne. Niekada nėra buvę. Prieš savaitę sakau: "Joneli, jau pavasaris, tuoj ir vasara... Pailsėjai. Tiek plytų liko. Gal tame kampe, kur alyvos, būtų gerai garažiuką pasistatyti". "Mes neturim mašinos. Aš per senas turėti". "Tai išnuomosim", - sakau. "Ar tau pinigų trūksta?" "Ne dėl pinigų, o kad vieta gera ir plytų yra. Anūkeliams liks". O jis: "Anūkėlis tik vienas. Jam tavo garažų nereikės", - ir nusisuko į sieną, laikraščiu užsidengęs galvą. Vakare išėjo.

Dar praėjo savaitė. Vieną rytą Agota sako:

- Žinau, kur jis. Važiuojam.

Važiuovom tolokai. Kaimo keliukais makalavomės. Ir štai didžiulis numelioruotas laukas. To lauko vidury, tarp senų klevų, - sodyba. Kyla dūmas. Ne iš kamino. Pamatėme tokį vaizdą:

Kieme, ant plytų padėtas, verda puodas. Sėdi Jonas. Su skrybėle, ideoęs, sveikas ir... man pasirodė - laimingas. Pamatė mus, išlipančias iš mašinos, pašoko, stvėrė stambų kuolą ir ėmė rėkti, mojuodamas ir artėdamas:

- Lauk! Nešdinkitės! Palikit mane ramybėje!

- Joneli, Joneli, - suspigo Agota, - važiuojam namo!

- Užmušiu! Lauk! - ir artėja. Aš tik Agotą už rankos, ir tempdama į mašiną, sakau:

- Prisišauksi bėdą. Lipk! Važiuojam! Važiuojam, sakau!

Ištūmiau klykiančią Agotą į mašiną, užtrenkiau dureles, "Varyk" surikau draugei. Pake-liui nupirkome Agotai valeri-jonų. Sugirdėm. Aprimo. Atvežėme ir palikome miegančią tuščiam name.

Ta sodyba buvo Jono mirusios tetos. Dėl kažin kokio neapsižiūrėjimo nenugriauta. Riogsojo tarp tuščių laukų. Nei upės, nei ežero artį. Tik senas medinis sugriuvęs šulinys kieme. Labai skanus vanduo, sakė Agota.

Anksti rytą pabudino telefonas.

- Čia Jonas. Dovanok, kad prikėliau. Nuramink Agotą. Paaiškink. Tu moki. Nebegrįšiu aš. Man reikia laukų. Visą gyvenimą pildžiau jos norus. O man reikėjo tik laukų.

- Taip ir pasakyti?

- Ne. Nesupras. Jai tik plytos galvoj. Pasakyk taip, kaip tu moki. Kad suprastų. Sudiev. Dovanok.

Ir viskas.

Lietuvos valstybinio simfoninio orkestro vadovas maestro Juozas Domarkas su žmona Liudvika po koncerto labdaros fondui.

V. Grigo nuotr.

Ar sugrįš, ar nesugrįš Jonas - nežinia. Agota, pasisamdžiusi darbininkus, jau statosi garažą. Ir jai puikiai sekasi. Gyvenimas tęsiasi.

Kodėl, galvoju, lemtis taip pokštauja: suveda krūvon du žmones, kurių vienam tik plytos galvoje, o kitas nori į laukus?

Ir kankinasi abu. Gal tik vienas iš jų?

O aš slapta džiūgauju, kad Jonas savo laukuose verdasi valgi. Tik nesakau Agotai.

Ak, traukime kiekvienas į savo laukus.

Juk gyvenimas toks trumpas...

Keturiasdešimt antrasis “Dirvos” NOVELĖS KONKURSAS

Organizatorius: Korporacijos Neo-Lithuania vyriausioji valdyba JAV-se

Finansavimas iš A.A. Simo Kašelio palikimo

Tematika: Autoriams suteikiama neribota teisė pasirinkti novelės temą.

Reikalavimai: Konkursui siunčiamos novelės privalo būti parašytos mašinėle ar kompiuteriu su lietuvišku raidynu dvigubais tarpais tarp eilučių ir dviejų su puse centimetrų lauku ir turi būti neilgesnės kaip 20 puslapių. Rašiniai privalo būti pasirašyti slapyvardžiu. Šis slapyvardis užrašomas ant pridėto užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Atplėšiami tik laimėjusių vokeliai. Nepremijuoti rankraščiai negražinami.

Rašiniai turi būti atsiųsti iki **2004 m. lapkričio 1 d.** (pagal pašto antspaudą).

Rankraščius siųsti adresu:

**“Dirva”, Novelės konkursas,
P.O. Box 19010
Cleveland, Ohio 44119-0010
USA**

Informacija: el. paštu: dirva@ix.netcom.com

Premijos: Pirmoji premija - 500 JAV dolerių, Antroji premija - 300 JAV dolerių

Konkurso rašinių vertinimo komisija sprendžia paprasta balsų dauguma.

Edmundas Arbas-Arbačiauskas
(1913.06.26 – 2004.07.31)

A. A. EDMUNDAS ARBAS-ARBAČIAUSKAS

Po ilgos ir sunkios ligos, sulaukęs 91-nerių metų amžiaus, apsuptas savo mylimųjų, liepos 31 dieną savo šios žemės ilgą ir kūrybingą gyvenimą užbaigė architektas Edmundas Arbas. Mirė jis Santa Monica, Kalifornijoje, kur gyveno, dirbo, kūrė ir drauge su žmona rašytoja Ale Rūta užaugino gražią lietuvišką šeimą – dukreles Vijolę ir Rasą bei sūnų Arimantą.

Edmundas Arbas-Arbačiauskas gimė 1913 m. birželio 26 dieną Karsakuose, Žaslių valsčiuje, Trakų apskrityje. Baigė Kaišiadorių gimnaziją, Kauno aukšt. Technikos mokyklą. Dirbo Susisiekimo ministerijos naujųjų plentų tyrimo vadovu ir Vilniaus apskrities inžinieriaus padėjėju, vėliau Statybos bendrovės Vilniaus skyriaus direktoriaus pavaduotoju ir vyresniuoju inžinieriumi. Okupacijos metu dalyvavo po grindyje. Pasitraukęs į vakarus studijavo architektūrą Vienoje ir Stuttgarte, dirbo statybos firmoje. Amerikoje baigė Lawrence technologijos universitetą Detroite ir dirbo savo profesijoje. Su šeima persikėlęs gyventi į Kaliforniją, užsiėmė privačia praktika.

Parodose Amerikoje ir Lietuvoje išstatė architektūros projektus, tapybos darbus, piešinius ir laimėjo premijas. Autorius daugelio meno ir architektūros straipsnių. Vilniuje išleistas albumas “Edmundas Arbas-Arbačiauskas – Architektūra. Tapyba. Piešiniai.” Rugpjūčio 8 d., sekmadienį, šv. Kazimiero bažnyčioje už Velionio sielą buvo atlaikytos šv. Mišios. Po Mišių visi dalyviai šeimos vardu pakviesti į parapijos salę pietums, kurių metu buvo pareikšta daug užuojautos žodžių šeimai, o a.a. Edmundas Arbas jautriai ir pagarbiai prisimintas draugų, kolegų, bendraminčių ir kaimynų.

Edmundas Arbas-Arbačiauskas dalyvavo lietuvių visuomeninėje veikloje, buvo mėgiamas ir gerbiamas Los Angeles lietuvių viensėdijoje. Ilsisi greta prieš keletą metų tragiškai žuvusio sūnaus Arimanto.

Ilsėkis ramybėje.
Rūta Sakienė

Tapybos paroda. Vilniaus paveikslų galerijoje atidaryta žydų dailininko Rafael Chvoles darbų paroda. Ją apžiūrėjo Vilniuje vykstančio Pasaulio litvakų kongreso dalyviai.

A.† A.
VYTAUTUI ABRAIČIUI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą
žmonai STELLAI ir giminėms.

*Lietuvių Klubo valdyba ir nariai
Daytona Beach, FL*

DOKUMENTAI: TIGRO RINKTINĖ, 1945-1950
Antanas Dundzila

I.

Pokarinės rezistencijos tema leidinių alkiu skūstis nederą. Nesileidžiant į beveik nesuskaičiuojamą straipsnių skaičių tiek Lietuvos, tiek išeivijos periodikoje, knygų išleista apščiai. (Kam įdomu, pagal UNESCO apibrėžimą, knyga yra neperiodinis, didesnis negu 486 psl. leidinys.) Knygų tiek, kad jas galima rūšiuoti pagal pobūdį. Šio rašinio akstinu yra Lietuvos partizanų Vytauto apygardos Tigro rinktinės dokumentų rinkinys iš 1945-1950 laikotarpio – imponuojantis, profesionaliai paruoštas 486 psl. leidinys. Paskutiniame sakinyje svarus žodis yra “dokumentų”. Čia eis kalba apie paskelbtų dokumentų rinkinius. Tai svarbi sritis ne tik rezistencijos istoriografijai, bet ir kiekvienam skaitytojui, norinčiam pažvelgti į ginkluotos rezistencijos buitį iš autentiškų, pirminių šaltinių.

Rezistencinių dokumentų rinkiniai eina ranka rankon su Nepriklausomybę atstačius išleistais, pačiais žymiausiai

atsiminimais bei dienoraščiais: A. Ramanausko-Vanago “Daugel krito sūnų” (1991, 1999), J. Lelešiaus – Grafo ir L. Baliukevičiaus – Dzūko “dienoraščiais” (1994, 2002), P. Pečiulaičio – Lakštingalos “Šitą paimkite gyvą” (1993), partizanavusių šešių autorių dienoraščiais, pasakojimais “Tada, kai žuvom dėl Tėvynės” (1996), J. Petraškos – Patrimpo “Žvilgsniu atgal” (1992) ir kt. Pastarųjų leidinių pobūdis bei tonas smarkiai skiriasi nuo oficialių dokumentų rinkinių. Dokumentų rinkiniuose vyrauja karinis oficialumas, įsakymai bei pranešimai – raportai, dokumento temai sutelkta taupi kalba, dažnai tikslūs datos. “Tada, kai žuvom dėl Tėvynės” įvade knygos redaktorė D. Kuodytė kaip tik iškelia skirtingus veikalo bruožus, atsiminimams ir dienoraščiams priskirdama dvasinę nuostatą, potyrių analizę, partizanų kasdienybę, momento subjektyvumą.

“Tigro rinktinėje” patal-

pintų dokumentų atradimo istorija skamba beveik romantiškai. 1999 vasarą šiaurės rytuose esančioje Adučiškio girioje, Švenčionių apylinkėje tiesiant kelią, vikšrinė mašina išvertė bidoną, pilną partizanų dokumentų. Atvykę kvalifikuoti darbuotojai rado net 855 dokumentus, kurie dabar saugomi Lietuvos ypatingame archyve. Radinys reikšmingas ir tuo, kad jo turiniu galima pilnai pasitikėti: juk MGB bylose išlikę rezistencijos dokumentai būna okupanto atrinkti, o kartais sufalsifikuoti. Mūsų leidinyje iš surastųjų paskelbta 230 dokumentų, kurie nušviečia “organizacinę, ideologinę partizanų veiklą ir svarbiausias partizanų kovines operacijas” (psl. 37).

Tigro rinktinė – tai tolimiausiam Lietuvos šiaurės rytų kampe, prie Baltarusijos pasienio veikusių partizanų sritis. Rinktinės kūrimas siekia 1944 m., tuoj persiritus Raudonosios armijos frontui (Vilnius krito 1944 liepos 13). Remiantis partizanų išlikusių sąrašų (Dokumentas # 55), teigiama, kad švenčioniškiai į miškus išėjo jau 1944 vasarą.

(Bus daugiau)

BRANGIAI JAUNYSTĖS DRAUGEI

A.† A.
ELYTEI PETRUŠAITYTEI-PAŽĖRIENEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiu dukrą JŪRATĘ VENCKIENĘ, jos vyrą JUOZĄ, jų dukrą AUŠRĄ, sesutes MARIJĄ ANDRIUŠIENĘ, RENATĄ ŽILIONIENĘ, gimines ir artimuosius.

Igoris Kučiauskas

A.† A.
VYTAUTUI ABRAIČIUI

buvusiam Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirminkui, užbaigus žemiškąją kelionę jo mielai žmonai STELAI, giminėms ir artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą

*Amerikos Lietuvių Tautininkų
Sąjungos Valdyba*

RENGINIŲ KALENDORIUS

RUGSĖJO 12 d. 11:30 v. ryto Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

RUGSĖJO 18 d., šeštadienį, 6:30 v.v. Lietuvių dienos – Los Angeles lietuvių šokių grupės “RETRO” koncertas, Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia JAV Clevelando Lietuvių Bendruomenė.

RUGSĖJO 25-26 d. Lietuvos Vyčių Vidurio centrinės apylinkės šventkelionė Dievo Motinos parapijos patalpose.

SPALIO 9 d. 5:30 v.p.p. sergančių patepimo mišios Šv. Jurgio bažnyčioje.

SPALIO 9-10 dienomis Mariaus Narbutaičio meno darbų paroda Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėje. Rengia vyr. skaučių Židinys.

LAPKRIČIO 13 d. 2:30 v.p.p. plačiai išgarsėjusio Vilniaus kvarteto koncertas Clevelando Meno muziejuje (University Circle). Programoje Beethoven ir lietuvių kompozitorių kūriniai.

LAPKRIČIO 14 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

SPORTAS

VARŽYBŲ SISTEMA – BE LOGIKOS

Lietuvos vyrų krepšinio rinktinės treneris Antanas Sireika liko patenkintas krepšininčių pasirodymu Atėnų olimpiinių žaidynių pirmojo etapo B grupės turnyre - iškovo-otos visos pergalės, o sunkiausiais momentais buvo demonstruojamas brandus žaidimas, nebuvo jokios panikos atsilikinėjant.

"Pasirodymą ir rezultatus tokiaime įvykyje kaip olimpiada lemia pasirengimas. Buvo šiek tiek neramu, kai grįžome iš Madrido turnyro pavargę. Paskutiniosios rungtynės su graikais išvis davė mažai naudos, nes niekas neįdėjo ten "širdies". Tačiau kažkur parašytų taisyklių, kaip reikia tiksliai elgtis, nėra. Rungtynių datos buvo numatytos, nelabai ką galėjome keisti, - sakė *Elta* treneris, apibūdinamas priešolimpines nuotaikas.

"Tačiau žinojome, kad tas paskutinis pasirengimo etapas bus sunkus, užtat paskui turi būt lengviau, kad viskas atsistatytų ir būtų normalu. Dabar jau galima pasidžiaugti, kad viskas taip ir einasi. Dar su Angola ir Puerto Riku buvo sunkoka, bet dabar žaidimas jau stabilus, - kalbėjo A.Sireika. - Kad ir rungtynėse su Australija viskas buvo gerai, jei ne vienas kėlinys. Bet reikia suprasti ir tai - rungtynės nieko nelėmė, o po dviejų kėlinių ryškiai pirmavome. Viskas vyko gerai, per daug neišsikraunant psichologiškai. Geras bruožas yra tai, kad daug

rungtynių atsilikinėjome, bet nebuvo jokios panikos. Viską iškenčiame - ir su Angola, ir su Puerto Riku to buvo, o su amerikiečiais tai truko visas rungtynes. Tačiau niekas nepanikuoja, visi susitelkia ir daro darbą iki galo. Tai geras bruožas".

Ar buvo esminis momentas, kai jau patikėjote, kad pasirengimas žaidynėms yra geras?

"Su graikais buvo labai svarbios rungtynės, nes su Angola ir Puerto Riku ėjosi sunkokai, bet žaidimas jau gerėjo. O su graikais vidinis komandos nusiteikimas netgi pranoko mano lūkesčius", - sakė treneris.

Paklaustas, kaip vertina būsimų ketvirtfinalio rungtynių galimus variantus, treneris neminėjo jokių konkrečių komandų, tačiau akcentavo, kad pati varžybų sistema yra žiuri.

"Blogai galvoju apie ją, nes ji absoliučiai nelogiška. Juk dabar trečiąją vietą grupėje užėmusi komanda nenukris žemiau šeštosios vietos. O mes iškovojoje pirmąją vietą, laimėjome visas rungtynes ir po nesėkmės ketvirtfinalyje žaistume tik dėl 7-8 vietos! - piktinosi treneris, nes pagal reglamentą nebus pusfinalių dėl 5-8 vietų, o iškart vyks rungtynės dėl 5-6 ir 7-8 vietų. - Čia yra blogiausia, ką galima sugalvoti".

Dėl galimų varžovų A.Sireika sakė, kad nuotaiką kiek

IŠKOVOJO SIDABRĄ!

Lietuvos penkiakovininkas Andrejus Zadneprovskis pakartojo savo kolegės Austros Skujytės rezultatą - iškovojo sidabro medalį! Lietuvos sportininkas paskutiniąją, bėgimo rungtį pradėjo būdamas šeštoje vietoje ir nuo Andrejaus Moisejevo atsilikdamas 33 sek., tačiau sugebėjo finišuoti antroje vietoje, aplenkęs keturis varžovus.

Prastokai startavę lietuviai A.Zadneprovskis ir Edvinas Krungolcas po pirmosios šaudymo rungties buvo atitinkamai 23-as ir 26-as.

Penktojoje rungtyje - bėgime - A.Zadneprovskis pasirodė sėkmingai ir su E.Krungolco, kuriam jau buvo nebelikę šansų kovoti dėl medalio, pagalba pralenkė 4 varžovus ir iškovojo sidabro medalį!

Aukso apdovanojimą iškovojo rusas Andrejus Moisejevas, o bronzą - čekas Liboras Capalinis. Edvinas Krungolcas, varžybų pabaigoje nebe-

gadina turnyro organizatoriai, nevykdantys pažadų per 24 val. pateikti rungtynių įrašus. Dėl to rinktinės vadovui Algimantui Pavilioniui jau teko gerokai trinkelėti kumščiu į stalą. "Gera, kad kaimelyje turime prisidėję magnetofonų krūvą, tai viską įrašinėjame. Kiekvienas treneris po to įrašus žiūrime atskirai, kad turėtume savo pasiūlymų", - pasakojo A.Sireika.

Ar po puikaus žaidimo grupės varžybose kilęs ažiotažas dėl aukso medalių nėra didesnis nei tikėtotės? - paklausė *ELTA* A.Pavilionio.

"Mums tai nieko nauja. Taip jau įprasta, kad varžybas žiūrintys nori, kad būtų taip gerai, jog geriau jau negalima, o dalyvaujantys žiūri į viską atsargiai, nes reikia palaukti, kaip viskas bus, - sakė rinktinės vadovas. - Ažiotažą komentuoti sunku, nes neturime kada nei spaudą sekti, nei komentarus. Tiesiog nėra kada bendrauti. Tvarkaraštis gan sudėtingas - maitinimasis, kelionės, transportas, analizė užima daug laiko, todėl nuo visko, kas blaško, stengiamės atsiriboti, gal net dirbtinai".

"Kartą jau turėjome pamoką, kai 2001 metais sužlugome Turkijoje. Ne pačiame

Andrejus Zadneprovskis

kovojęs dėl asmeninio rezultato, bet padėjęs savo tautiečiui, užėmė 31-ąją vietą tarp 32 dalyvių.

"Esu labai patenkintas, kad pavyko iškovoti sidabrą. Vis dėlto po laimėto pasaulio čempionato jaučiau gana didelį spaudimą, o mūsų sporto šakoje iš eilės laimėti du svarbiausius sezono startus praktiškai neįmanoma. Juk penkiakovę sudaro penkios skirtingos rungtys, kuriose vienodai pasirodyti neįmanoma, o sukliudyti gali bet kokia

čempionate, bet iki jo per didelis pasitikėjimas savimi buvo viena iš priežasčių, kuri pakišo koją, - sakė A.Pavilionis. - Aišku, išlenda niuansų, kurie trukdo nusiteikimui, bet ir žaidėjai, ir treneriai labai skatina viens kitą neatsipalaiduoti, nepasiduoti euforijai".

Jis akcentavo, kokia jautri dabar susidariusi padėtis visiems, kas yra rinktinės sudėtyje.

"Dabar bet koks nesėkmingas žingsnis gali nubraukti viską, kas iki šiol padaryta gero. Krepšinio rinktinėje nesėkmė palieka nuoskaudą išsiskiriant iki kito karto. Ta paskutiniųjų rungtynių nuotaika lieka ilgam, nenorėtume, kad paskui širdgėla lydėtų iki kitų metų. Negali būti jokių vėjavaikiškų nuotaikų - reikia žiūrėti konkrečiai: treniruotės,

DIRVAI AUKOJO

B.Račkauskas, Chicago, IL	20
A.Pautienis, Richmond, OH	20
A.Baliūnas, Cleveland, OH	19
E.Vincent, Henderson, NV	15
A.Sandargas, Clermont, FL	10
S.Dubauskas, Clarendon H., IL	10
M.Biskis, Downers Grove, IL	5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

detalė", - sakė po finišo penkiakovininkas A.Zadneprovskis.

darbas, varžovų analizė. Tai leidžia užsimiršti ir negalvoti apie tai, kas būtų, jeigu būtų".

Krepšininkai susilaukė ir Atėnuose viešinčių valdžios atstovų dėmesio. Po pergalės rungtynėse su Puerto Riku sveikino Premjeras Algirdas Brazauskas, po mačo su amerikiečiais buvo į drabužinę užėjęs Prezidentas Valdas Adamkus, kuris stebėjo ir pirmadienio rungtynes.

Lietuvos krepšininkai vis daugiau gerbėjų įgyja ir tarp pačių graikų, ir tarp žurnalistų. Ypač mūsiškius palaiko kaimynai estai, latviai, baltarusiai, rusai, o Gruzijos žurnalistas po areną vaikšto apsigaubęs lietuviška trispalve. Lietuviams tenka elgtis taip, kaip krepšininkams - demonstruoti santūrų džiaugsmą, bet nepamiršti, kad viskas spėsis ketvirtfinalyje.

ELTA

DĖMESIO

Taisau bei surinkinėju kompiuterius, konsultuoju interneto klausimais, perinstaliuoju Windows (98 SE, 2000, XP). Skambinti galima bet kada (216) 269-0135 (Rytis).

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima pirmadieniais 9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: LithNY@AOL.com arba amberwings@mac.com

Century 21
Leaders

Real Estate For You World

The Greens of Lyndhurst
5866 Mayfield Road
Lyndhurst, Ohio 44124

Ričardas Širvinskas
Realtor

440 749-2121

440 443-2100

rsirvinskas@peoplepc.com

- padėdu pirkti, parduoti, išsinuomuoti nekilnojama turta,
- atlieku nemokama nekilnojamo turto analizę,
- profesionalus statybos darbu įvertinimas,
- padėdu surasti finansavimą su minimaliu ar be pradinio įnašo

VISOS KONSULTACIJOS NEMOKAMOS IR KONFIDENCIALIOS!

SPORTAS

PATEKUS Į PUSFINALĮ, TARSI AKMUO NUO ŠIRDIES NUSIRITO

Atėnų olimpinių žaidynių krepšinio turnyre rugpjūčio 26 d., ketvirtadienį žaidė ketvirtfinalio rungtynės tarp Lietuvos ir Kinijos komandų. Pergalę rezultatu 95:75 (25:19, 28:18, 21:20, 21:18) nesunkiai iškovoję lietuviai, kurie ir pateko į pusfinalį.

Lietuvos rinktinėje sėkmingiausiai žaidė Arvydas Macijauskas, kuris surinko net 32 taškus (4/4 trit., 7/12 dvit., 6/6 baudų). Robertas Javtokas pelnė 14 (6/9 dvit., 2/4 baudų), Darius Songaila - 10 taškų (4/6 dvit., 2/2 baudų).

Kinijos rinktinėje naudingiausiai žaidė komandos vadovas Yao Ming, kuris pelnė 29 taškus (0/1 trit., 8/13 dvit., 13/15 baudų), atkovoję 11 kamuolių ir išprovokavo 12 pražangų. 19 taškų pelnė komandos kapitonas Li Nanan.

Po didžiosios rungtynių pertraukos Delo Harris'o auklėtiniai pakilo į lemiamą kovą - po Li Nanan tritaškio jie priartėjo iki 10 taškų - 55:45. Tačiau mūsiškiai atsitiesė, ir, vedami A. Macijausko, vieną po kito siuntusio taiklius metimus į varžovų krepšį, įgijo didžiausią pranašumą rungtynėse - 72:52.

Lietuvos vyrų krepšinio rinktinėi rugpjūčio 26 d. olimpinių žaidynių ketvirtfinalyje įveikus Kinijos rinktinę 95:75, komandos treneriai ir žaidėjai pajuto didžiulį palengvėjimą, kad buvo iškovota laukta pergalė ir pateisinti lūkesčiai.

"Prieš olimpinės žaidynės kiekvienam treneriui ketvirtfinalis yra didžiulis galvos skausmas, - sakė po rungtynių A. Sireika. - Šiame etape tre-

neriai ir žaidėjai jaučia patį didžiausią spaudimą".

"Mes nesužaidėme labai gerai, tačiau esu labai patenkintas, kad įveikėme šį barjerą, - teigė jis. - Nuo mūsų širdies tarsi didelis akmuo nusirito".

Treneris spaudos konferencijoje prisiminė ir prieš porą dienų mirusį "Žalgirio" klubo tarptautinių ryšių vadybininką Arūną Pakulą. "Gavome šią liūdną žinią po rungtynių su australais. Pagerbėme jo atminimą tylos minute. Prisiminsime jį kaip puikų krepšinio žinovą, kuris jam paskyrė visą savo gyvenimą", - sakė A. Sireika, kuris yra ir "Žalgirio" treneris.

"Šiandien sėkmingai sužaidėme prieš pajėgią komandą, kuri įrodė savo stiprumą įveikdama serbus, - sakė Arvydas Macijauskas. - Jų gretose yra geriausias turnyro vidurio puolėjas Jao Ming, todėl buvo sunku jį sustabdyti. Nors kinų žaidėjams trūksta sugebėjimų varantis kamuolį ir atliekant perdavimus, jie pasižymi taiklumu. Gal mūsų treneris ir nebus dėl visko patenkintas, tačiau mes nugalėjome ir esame dėl to laimingi".

"Rungtynės buvo sunkios, nes ketvirtfinaliuose jau kovojama dėl medalių, - sakė Mindaugas Žukauskas. - Čia reikalinga tik pergalė, o iki aukso mums reikia laimėti dar dvi rungtynes".

Paprašytas pasisakyti apie galimybę finale vėl susitikti su JAV komanda, jis sakė, kad dar viena pergalė būtų dvigubas revanšas už Sidnėjaus, tačiau kiekviena į pusfinalį patekusi komanda verta finalo.

Kinijos rinktinės treneris Dellas Harris'o pripažino, kad jam padėjo asistento Jono Kazlausko patarimai. "Esu nusivylęs, kad nepavyko laimėti. Nors komanda buvo labai patenkinta patekimu į ketvirtfinalį, vistiek norėjome laimėti", - sakė jis.

"Mes žinojome apie Lietuvą daugiau negu apie bet kurią kitą turnyro komandą, nes turime asistentą Joną Kazlauską, kuris šešerius metus vadovavo Lietuvos rinktinėi, treniravo kiekvieną jos žaidėją, - pažymėjo D. Harris'o. - Jis įspėjo, kad saugotumės snaiperių, tačiau Macijauskas mus nokautavo. Mes nežaidėme blogai, bet lietuviai buvo geresni."

Jis pažymėjo, kad Kinijos rinktinė yra padariusi didelę pažangą ir rungtynėse dėl septintosios vietos su ispanais pabandys gerai finišuoti. Jao Ming pripažino, kad nepavyko apsiginti nuo lietuvių atakų.

"Mes nebuvome favoritai, nors tikėjomės sužaisti geras rungtynes. Tačiau mums nepavyko atitverti jų žaidėjų nuo perdavimų, nes reikėjo saugotis kiekvieno, - sakė aukštaūgis. - Manau, kad įrodžiau savo pajėgumą, nes esu žaidęs visame pasaulyje. Dabar mes jau žinome, kaip tobulėti ir kovoti su europiečiais". ELTA

Lietuvos krepšinio rinktinė ketvirtą kartą iš eilės kovos dėl bronzos. Deja, bet panašu, jog Olimpinių krepšinio turnyrų pusfinalis Lietuvos krepšinio rinktinėi yra tarsi užkeiktas. Vėlų penktadienio vakarą Lietuvos krepšininkai pusfinalyje nusileido Italijos rinktinėi 91:100, patyrė pirmąjį pralaimėjimą po 6 pergalų iš eilės ir šeštadienį varžėsi dėl bronzos medalių su JAV krepšininkais.

A. Macijauskas prieš Y. Ming.

www.DELFI.lt

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

Fixler Realty Group, Inc.

For first time home buyers, investors, or for those who wish to sell their homes, contact

LINAS MULIOLIS

216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

or visit our home on the web at
www.fixlerrealty.com.

Fixler Realty Group, Inc.
Lyndhurst, Ohio

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

**SAVI PAS SAVUS
KVIEŠIAME VISUS Į TAUPĄ**

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

**William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt**

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsnama.
Išlikanti jaukią atmosferą būdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.